

DRAUGAS

PERIODICALS
July, 09, 2004
Vol. XCV

95-IEJI METAI

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS - FRIDAY, LIEPOS - JULY 09, 2004

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-08-04

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

95th ANNIVERSARY

Nr. 130
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Connecticut valstijoje įvyko 54-oji krepšinio šventė.

2 psl.

Ne pinigų, o geros valios reikia. Politinis pastovumas teisinėje Lietuvos valstybėje. Kelias į Europą.

3 psl.

Vitas Gerulaitis dar nepamirštas. Galiūnų turnyro laimėtojas. Anglų kalbos pamoka.

4 psl.

Amžiną atilį darbščiam tautiečiui.

5 psl.

Jam nebuvo lemta dalyvauti XII tautinių šokių šventėje. Galite išlošti 5,000 dol. Kviečiame į „Draugo“ gegužinę. Jūros dienos paminėjimas. Čikagos Lietuvių pensininkų klubo gegužinė.

6 psl.

Sportas

* „Safi-Pasta Zara Mhattan“ komandai atstovaujanti Diana Žiliūtė trečią dieną penktajame daugiadienį „Giro d'Italia“ dviratininkų lenktynių rate prarado pirmūnės vietą po to, kai Lietuvos dviratininkės komanda komandinėse 28 km atskiro starto lenktynėse užėmė antrąją vietą.

* Atėnų olimpinės žaidynės Graikijoje besirenganti Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė baigė vienuolika dienų trukusią fizinio pasirengimo programą, kuriai vadovavo fizinio parengimo treneris Aleksandras Kosauskas. Ketvirtadienį krepšininkams sukurta pirmoji treniruotė salėje. Pratyboms vadovauja vyriausiasis rinktinės treneris Darius Songaila, kuris į treniruotį stovyklą atvyko trečią dieną, bei ketvirtadienį atvykiantis Šarūnas Jasikevičius olimpiadai ruošis pagal individualų treniruotės planą.

* Pasaulio jaunimo (iki 20 metų) orientavimosi sporto pirmenybėse Lenkijoje Kauno „Gajos“ sporto mokyklos auklėtinis Simonas Krepštas iškovojo dar vieną bronzos medalį. Ketvirtadienį Lietuvos sportininkas finišavo trečias ilgažaidė nuotolyje.

Naujausios žinios

* Lietuvos įvaizdžio kūrimui reikia plano ir profesionalų.

* Jau šį rudenį bus pradėtas atnaujinti pirmasis sostinės daugiabutis.

* Grupė Seimo narių reikiama susirūpinimą dėl Baltarusijos parlamento opozicinės frakcijos vadovo užpuolimo.

* Kaitalioji ministrų nėra prasmės, sako premjeras.

Prokurorai: trys parlamentariai įtariamai ėmę kyšius

Iš kairės: Specialiosios tyrimo komisijos narys Alvydas Sadeckas, generalinio prokuroro pavaduotojas Gintaras Jasaitis ir STT Vilniaus valdybos vadovas Vaidas Skirmantas. Valdo Kopšto (ELTA) nuotr.

Prezidentai kviečia greitai ir išsamiai ištirti įtarimus dėl parlamentarų kyšininkavimo

Vilnius, liepos 8 d. (BNS) — Laikinasis ir išrinktasis prezidentai Artūras Paulauskas ir Valdas Adamkus teigiamai įvertino Seimo sprendimą sukurti specialią komisiją, kuri tirs Generalinės prokuratūros prašymą patraukti baudžiamojon atsakomybėn tris kyšininkavimu įtariamus parlamentarus.

„Manau, kad komisija turėtų pasižiūrėti, kokiais įrodymais remiasi Generalinė prokuratūra ir Specialiųjų tyrimų tarnyba teikdamos šitą kreipimąsi Seimui“, ketvirtadienį sakė A. Paulauskas.

Tuo pačiu laikinasis prezidentas trims parlamentarams „palinkėjo“ bendradarbiauti su teisėsaugos institucijomis ir leisti atlikti tyrimą, kad būtų išsiaiškinta, ar pagrįsti įtarimai ar ne.

„Patiems parlamentarams reikėtų bendradarbiauti, teikti teisingus paaiškinimus ir tuo padėti teisingumui“, teigė laikinasis prezidentas.

A. Paulauskas taip pat teigė, kad manantis, kad savarankiškų veiksmų — sustabdyti savo įgaliojimus ar panašiai, nereikėtų daryti, nes teisinės procedūros reikalauja labai tikslų formalumą.

Laikinojo prezidento teigimu, jeigu bylos patektų į teismą, formalumų pažeidimas galėtų būti vienas iš gynybos būdų.

Kaip teigiama ketvirtadienį V. Adamkaus sekretoriaus išplatintame pranešime, išrinktasis prezidentas pažymėjo, jog visos valdžios institucijos privalo bendradarbiauti su teisėsauga, kad būtų išsamiai ištirtos bylos

aplinkybės bei nustatyta tiesa.

„Tyrimas jokių būdu neturi būti vilkinamas. Prezidentas ragina visuomenę iki tyrimo pabaigos nedaryti per ankstyvų išvadų bei primena, kad tik teismas gali nustatyti kaltuosius asmenis arba išteisinti tuos, kurie nekalti“.

Tuo pačiu, kaip teigiama pranešime prezidentas yra įsitikinęs, kad tyrimas privalo būti skaidrus. „Visuomenei neturi likti neaiškumo tiek dėl teisinių, tiek ir dėl politinės pareiškų atsakomybės“, rašoma pranešime.

Anot jo, nepaisant visuomenės abejonių, kad Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) veiksmams galėjo įtakoti politinius procesus, V. Adamkus mano, kad turi būti sudarytos visos sąlygos sėkmingai baigti tyrimą.

Vilnius, liepos 8 d. (BNS) — Generalinė prokuratūra prašo Seimą leisti patraukti baudžiamojon atsakomybėn tris kyšininkavimu įtariamus parlamentarus — Seimo pirmininko pavaduotoją socialdemokratą Vytenį Andriukaitį, socialliberalą Vytautą Kvietkauską ir konservatorių Arvydą Vidžiūną.

Ketvirtadienį kyšių emimu įtariamų parlamentarų pavadė Seimo posėdyje pirmą kartą oficialiai įvardijo generalinio prokuroro pavaduotojas Gintaras Jasaitis.

„Prašu Seimo sutikimo leisti patraukti baudžiamojon atsakomybėn Seimo narius: V. Andriukaitį, V. Kvietkauską ir A. Vidžiūną bei kitaip suvaržyti jų laisvę“, kreipėsi į Seimo narius G. Jasaitis.

Pasak Generalinio prokuroro pavaduotojo, V. Andriukaitis

iš A. Janukonio paėmė 95,000 litų, V. Kvietkauskas — 25,000 litų, A. Vidžiūnas — 40,000 litų kyšių už įtakojimą priimančių įvairius norminius aktus Seime ir savivaldybėse.

Prokuratūra prašo leisti apklausti minėtus parlamentarus kaip įtariamuosius dėl kyšininkavimo.

Generalinė prokuratūra trečiadienį pranešė, jog įtariamai parlamentarams susiję su byla dėl bendrovės „Rubicon group“ veiklos.

Kovą Specialiųjų tyrimų tarnyba pradėjo su minėta bendrove susijusį tyrimą dėl didelės vertės svetimo turto įgijimo apgaulės būdu, turto išvaistymo, nusikalstamu būdu įgytų pinigų legalizavimo, neteisėtų finansinių duomenų pateikimo, valstybės tarnautojų papirkimo.

V. Andriukaitis įtariamais už

paimtą kyšių įtakojęs Seimo ir vyriausybės narius Seime, Vyriausybėje, ministerijose bei savivaldybėse svarstant norminių aktų projektus ir priimančius norminius aktus, susijusius su kino teatro „Vilnius“ patalpų pardavimu, AB „Lietuvos energija“, Lietuvos elektrinė ir AB „Rytų skirstomieji tinklai“ akcijų mainų įstatymo projektu, Šilumos ūkio įstatymu, Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklėmis, Gamtinių dujų įstatymo 14 straipsnio papildymo įstatymu, Gamtinių dujų perdavimo, paskirstymo, laikymo ir tiekimo taisyklėmis, PHARE lėšų skyrimu investiciniams projektams „Komunalinių atliekų deginimas Vilniaus elektrinėje“, Biržų bei Trakų rajonų šilumos ūkių išnaudojimo UAB „Litesko“.

V. Kvietkauskas įtariamais įtakojęs

Nukelta į 5 psl.

Pilietinės visuomenės institutas žadins pilietiškumą

Vilnius, liepos 8 d. (BNS) — Atviros Lietuvos ir Valdo Adamkaus fondų įkurtas Pilietinės visuomenės institutas stengsis išjudinti apsnūdusią ir nepilietišką visuomenę.

Ketvirtadienį vykusioje spaudos konferencijoje, kurioje buvo pristatyta Pilietinės visuomenės instituto uždaviniai ir pagrindinės veiklos gairės, instituto direktorius Darius Kuolys teigė, kad pagrindinis šios nevyriausybės organizacijos tikslas yra prisidėti prie visuomeninės veiklos skatinimo Lietuvoje.

„Šiandien turime demokratines visuomenės formas, bet stokojaime aktyvių piliečių visuomenės“, teigė D. Kuolys.

Atviros Lietuvos fondo (ALF) valdybos pirmininkas Gintautas Bartkus pasakojo, kad mintis kurti tokį institutą gimė 2003 m., atlikus visuomenės nuomonių tyrimą, kurio metu paaiškėjo didelis žmonių nusivylimas politika ir nepasitikėjimas valstybinėmis institucijomis.

Anot G. Bartkaus, tyrimas parodė, kad net 34 proc. apklaustųjų nepasirašytų protestų, 58 proc. niekada nedalyvautų streike, 40 proc. nedalyvautų net legalioje demonstracijoje, o 74 proc. nedalyvautų nelegaliame mitinge.

Net 56 proc. tyrimo dalyvusių Lietuvos gyventojų norė-

Gintautas Bartkus
Tomo Černišovo (ELTA) nuotr.

jo turėti stiprų valstybės vadovą, kai tuo tarpu demokratijos stokojančiose kaimyninėse Rusijoje — tokių yra 49 proc., o Baltarusijoje — 40 proc.

Tyrimas taip pat parodė, kad Lietuvoje net 58 proc. žmonių nedalyvauja jokiame visuomeniniame gyvenime.

D. Kuolys pasakojo, kad institutas stengsis įtraukti kuo didesnę žmonių dalį į bendrą reikalų svarstymą, atlikti įvairius tyrimus, bendradarbiaus su panašiomis įstaigomis užsienyje ir skatinti pilietinės visuomenės augimą.

Institutas bus finansuojamas iš ALF ir V. Adamkaus fondo lėšų. Anot G. Bartkaus, pirmiesiems metams institutas jau turi apie 1 mln. litų.

Parlamentarus išgąsdino galima kriminalinio pasaulio įtaka rinkimams

Vilnius, liepos 8 d. (BNS) — Seimas ketvirtadienį po pateikimo pritarė Seimo ir Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo pataisoms, kuriomis tikisi apsaugoti nuo galimos kriminalinio pasaulio įtakos rinkimams.

Socialdemokrato Broniaus Bradauskas parengtose pataisose siūloma išbraukti nuostatą, jog įkalinimo įstaigose esantys rinkėjai gali prašyti būti įrašomi į tos apylinkės, kurioje yra įkalinimo įstaiga, rinkėjų sąrašą.

Pagal pataisas tokie rinkėjai turėtų būti įrašyti į tos rinkimų apylinkės, kurioje jie gyvena, įkalinimo, sąrašą.

Pataisų autorius aiškina, jog keliose rinkimų apygardose esančiose įkalinimo įstaigose nuolat yra nemažas skaičius įkalinčiųjų, kurie, „atitinkamoms struktūroms susiorganizavus“, galė-

tų ženkliai įtakoti rinkimų rezultatus.

Pats pataisų autorius B. Bradauskas yra išrinktas Kaimo Elektrėnų apygardoje, kurioje įsikūrę kelios įkalinimo įstaigos.

Tačiau Europos teisės departamentas pareiškė abejonių, ar tokių pataisų priėmimas nepažeistų įkalinimo įstaigose esančių rinkėjų teisių.

„Reikėtų atkreipti dėmesį, kad asmenys, esantys baudmos atlikimo vietoje, gali ir neturėti jokios nuolatinės gyvenamosios vietos iki pateikimo į baudmos atlikimo vietą“, teigiama Europos teisės žinovų išvadoje.

Bausmę atliekantys nuteistieji bei tardymo izoliatoriuose esantys kalinamieji birželio 13 dieną vykusiam prezidento bei Europos parlamento rinkimams dalyvavo aktyviau nei rinkėjai laisvėje. Rinkimų teise pasinaudojo 4,800 įkalinčiųjų.

Liberalcentristai sieks išsklaidyti įtarimus

Vilnius, liepos 8 d. (BNS) — Generalinės prokuratūros atstovams oficialiai tarp įtariamų kyšių emimu parlamentarų neįvardijus anksčiau žiniasklaidoje minėtų Seimo Liberalų ir centro frakcijos narių Gintaro Steponavičiaus ir Elgijaus Masulio, pastarieji sieks galutinai išsklaidyti ant jų užslinkusių įtarimų šešėlį.

„Mūsų siekis — artimiausiu metu išlaikyti ant mūsų kritikus bet kokius įtarimus ir šešėlius“, sakė E. Masulis. Anksčiau žiniasklaidoje E. Masulis ir Seimo pirmininko pavaduotojas G. Steponavičius buvo minimi tarp parlamentarų, kuriems gali būti pateikti įtarimai dėl kyšininkavimo.

Tris kyšių emimu įtariamų parlamentarų pavadė ketvirtadienį Seimui įvardijęs generalinio prokuroro pavaduotojas Gintaras Jasaitis neatmetė galimybes, jog toliau vykdant ikitrūkinį tyrimą įtarimai gali būti pareikšti ir daugiau parlamentarų.

„Mes negalime gyventi gandų ir šešėlių pasaulyje. Turi būti aiškiai pasakyta, kam tie įtarimai yra, o kam nėra. Jeigu tokia situacija tęsis toliau, tam tikri pareigūnai turės prisiminti atsakomybę“, pažymėjo E. Masulis.

Liberalų ir centro frakcija ketvirtadienį nusprendė prašyti Valstybės saugumo departamento ir Generalinę prokuratūrą ištirti, kokių būdu iš Specialiųjų tyrimų tarnybos į žiniasklaidą nutekėjo kyšių emimu įtariamų parlamentarų pavardės.

Išrinktas Anykščių rajono meras

Vilnius, liepos 8 d. (BNS) — Naujuoju Anykščių rajono meru tapo Liberalų ir centro sąjungos narys Alvydas Gervinskas.

Kaip pranešė Anykščių rajono savivaldybės atstovė ryšiams su visuomene Violeta Karaliūnaitė, verslininkas 42 metų A. Gervinskas buvo išrinktas ketvirtadienį vykusiame Anykščių rajono tarybos posėdyje.

A. Gervinskas pakeis prieš savaitę atsistatydinusį merą Darius Gudelį, kuris per prezidento rinkimus buvo Valdo Adamkaus rinkimų štabo vadovas. Jis ketina užimti Prezidentūros sekretoriaus postą.

SPORTO

APŽVALGA

ŠALFASS praneša

Connecticut valstijoje įvyko 54-oji ŠALFASS KREPŠINIO ŠVENTĖ

Daugiau kaip prieš pusę amžiaus susibūrusi, Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjunga (ŠALFASS) kiekvieną pavasarį organizuoja visų žemyno lietuvių sporto klubų sporto šventę — metines žaidynes. Daugiausia tokių per praėjusius penkis dešimtmečius trūktų yra įvykę Čikagoje ir Kanados didmiesčiuose, tačiau pastaruoju metu vis daugiau šių varžybų surengiama ir kituose mūsų tautiečių telkiniuose — ypač JAV Rytų pakrantėje. 2000 metais jubiliejinės 50-ąsias ŠALFASS žaidynes suruošė Baltimorė (Maryland), pereinantis metais didžiausios kasmetinės užjūrio sporto šventės šeimininkais tapo lietuviškiausio Ohio, Cleveland miesto atstovai. Na, o šiemet 54-ąją kartą Šiaurės Amerikos lietuvių sportininkai susirinko rungtyniauti, pirmą sykį naująją JAV studentų krepšinio mėlą praėjusį sezoną tapusioje, Connecticut valstijoje, didžiausioje Bridgeport miesto paties pavadinimo universitete („University of Bridgeport“), kurioje, kaip žinia, mokosi nemažai studentų iš Lietuvos.

Nors šių metų žaidynių programoje tebuvo tik vyrų, moterų ir vaikinų krepšinio rungtynės, susirinko net 30 Amerikos ir Kanados lietuvių komandų, o vyrų tarpe buvo rungtyniausi dvi skirtingų klasių, „A“ ir „B“ pirmenybių čempionų vardo. Birželio 18-osios, penktadienio, popietę Bridgeport šv. Jurgio (St. George) bažnyčios parapijos salėje įvyko iškilmingas 54-ųjų žaidynių atidarymas, į kurį apsilankė LR generalinis konsulas New York Mindaugas Butkus, o taip pat atidaryme dalyvavo dabartinis šv. Jurgio parapijos klebonas kun. Julio Lopresti, Bridgeport universiteto prezidentas dr. Neil A. Salonen, JAV LB Krašto valdybos pirm. Vaiva Vebraite-Gust ir keletas kitų valdybos narių, „Lietuvos Vytis“ 141-ojo (Bridgeport) skyriaus prezidentė Barbara Vilčinskas-Schmid bei New Haven mieste įsikūrusios tautinių šokių grupės „Vetra“ vadovė Nancy Pawasauskas-Powers.

Tą patį vakarą už poros kvartalų esančiame „University of Bridgeport“ studentų miestelyje abiejose universitetų sporto salėse „Harvey Hubbel Gymnasium“ ir „Wheeler Recreation Center“ prasidėjo ir krepšinio varžybos. Pirmiausia „susigrūmė“ „B“ kategorijos vyrų komandos, kurių šiais metais ŠALFASS pirmenybėse dalyvavo rekordinis skaičius — net 16! Nuo pat pirmųjų rungtynių išryškėjo keturios pajėgiausios šios klasės komandos: Čikagos „Lietuvių krepšinio lygos“ (ČLKL) dalyviai „Stumbras“,

Detroito „Kovas“, Cleveland „Žaibas“ bei New Jersey „Statyba“. „A“ klasėje susirinko 7 komandos (iš padavusių paraišką dalyvauti aštuonetuko neatvyko tik Toronto „Aušra-1“), ir taip pat nuo pat pradžios buvo aišku, kad dėl aukščiausių apdovanojimų turėtų rimčiausiai pakovoti Čikagos „Žalgiris“ bei gerokai sustiprėjusi, lyginant su ČLKL pirmenybėse žaidusia savo sudėtimi „Lituanica“, Philadelphia „Ara-1“ ir Toronto „Vytis-1“. Moterų bei vaikinų (1985 m. gimusių ir jaunesnių) turnyruose dalyvavo tik po keturias komandas, ir varžybų pradžioje buvo sunku išskirti stipriausias.

Na, o šeštadienio popietę tapome pirmos didelės turnyro sensacijos liudininkais: antrąsias grupės rungtynes žaidė su Amerikoje gimusiais lietuvių kilmės Philadelphia „Ara-1“ krepšininkais, ko gero, pervertino savo jėgas Čikagos žalgiriečiai, kurie neatsilaikė prieš filadelfijiečių tritaškius metimus ir pralaimėjo 42:51. Vaikinų turnyre po pirmųjų dviejų rungtynių gan užtikrintai pirmavę Toronto „Vyties“ jaunieji krepšininkai matyt pavargo ir trečiąsias varžybas pralaimėjo Čikagos „Lituanica-B“ bendradarbiais net 18 taškų skirtumu, netikėtai nusileisdami i trečiąją turnyro lentelės vietą ir sekmadienį susikovę jau tik dėl „bronzos“.

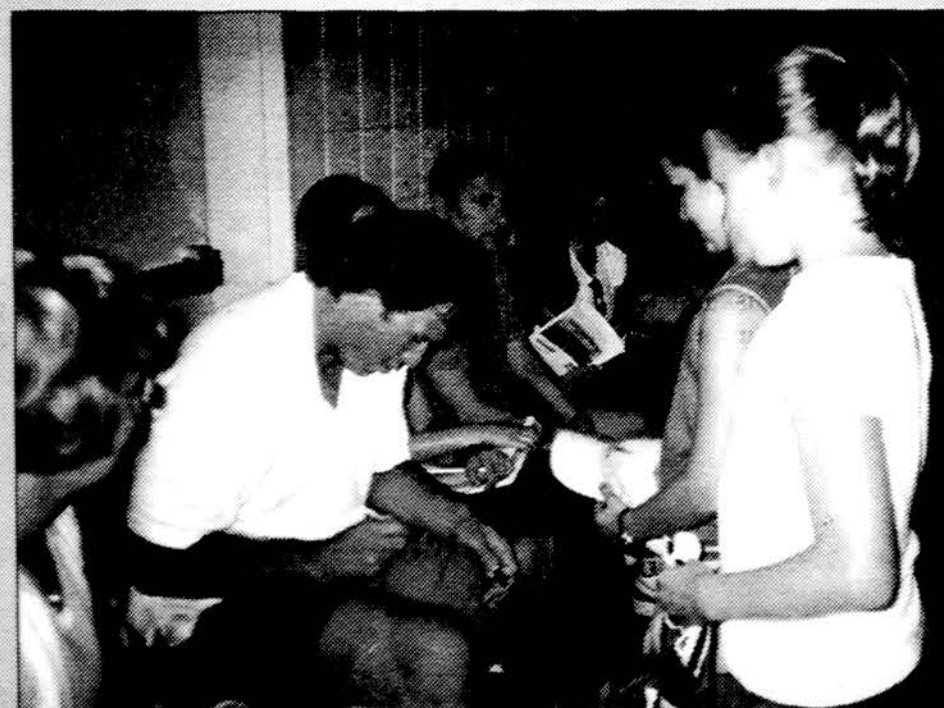
Dėl aukščiausių apdovanojimų teisę kovoti finale įgavo pirmąsias dvi vietas užėmusios Čikagos „Lituanica-B“ bei „Lituanica-A“ komandos — o dėl trečios vietos susirinkti turėjo dvi Toronto komandos, „Aušra“ ir „Vytis“.

Moterų turnyre stipriausiai po pirmosios varžybų dienos atrodė Toronto „Aušros“ krepšininkės, kurios ryškiai įveikė visas tris savo varžoves. Antrą vietą ir teisę kovoti dėl aukščių medalių įgavo jungtinė New York/New Jersey komanda, tik paskutinėmis sekundėmis tolimu metimu išplėšusi pergalę prieš CT „Audros“ penketuką 43:40. Pastaroji komanda sekmadienį turėjo kovoti dėl trečios vietos su Čikagos „Baltija“.

I vakarą šeštadienį paaiškėjo ir vyrų „B“ turnyro ketvirtfinalinių dalyvių, tuo patiu pasitraukė aštuonios silpniausios šioje kategorijoje pasirodžiusios komandos. I ketvirtfinalius pateko abi NY Lietuvių atletų klubo (LAK) komandos, Toronto „Vytis-B“, Detroito „Kovas“, Čikagos „Stumbras“, NJ „Liepsna“ bei „Statyba“ ir Cleveland, OH ir „Žaibas“.

Vakare visi 54-ųjų žaidynių dalyviai trumpam pamiršo kovas krepšinio aikštelėse ir gaušiai rinkosi į susipažinimo vakarą, vykusį to paties univer-

Krepšinio entuziastai PLC, Lemont, IL birželio 30 d. iš kairės — Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas ir dr. Donatas Siliūnas, specialiuoju ASK „Lituanica“ varžybų proga, prisiminti sporto svarbą lietuviškumo išlaikymui. I. Tijūnėlienės nuotr.

Šarūnas Marčiulionis Pasaulio lietuvių centrą, Lemont, IL, š.m. birželio 30 d. ASK „Lituanica“ varžybų proga. Indrė Tijūnėlienės nuotr.

siteto Studentų centre. Turnyro organizatorių rūpestiu, padedant New Britain mieste įsikūrusioje „Arko Distributors“ alaus ir vyno didmeninės prekybos įmonei, kaip tik i šventę pirmąsyk CT valstijoje buvo pristatytas populiariausias laikomas lietuviškas alus „Švyturys“. Iš Bostono susirinkusių linksminti specialiai atvyko JAV LB Bostono apylinkės pirmūninko Aido Kupčinsko ir jo amerikiečio draugo Steve Neidhardt ikurta grupė „Small Farm Animals“ (patys kolektyvo nariai dar nėra apsisprendę, ar lietuviškai turėtų vadintis „maži ūkio gyvuliai“, ar „mažo ūkio gyvuliai“...), šoko Rolandas ir Laura Kiaulevičiai bei tautinių šokių grupė „Vetra“ iš New Haven. Visus svečius ir varžybų dalyvių organizatorių, JAV LB Connecticut apygardos Bridgeport apylinkės bei CT lietuvių sporto klubo vardu, pasveikino šių eilučių autorius, pristatydami pirmą kartą užjūrio lietuvių pirmenybėse teisėjauti atvykusius aukščiausios Lietuvos Krepšinio lygos (LKL) teisėjus Antaną Ramanauską bei Artūrą Gelvich, o taip pat jų kolegas, dabar gyvenančius Čikagoje — lietuvių teisėjus Žydrūną Širvinską bei Evaldą Monstavičių, ir pakviesdamas žodžiu į garbingiausią ŠALFASS narį, organizacijos pirmūninką čekietį Rimantą Dirvonį, vos susepusį i šeštadienio vakarą po savo kelionių i Lietuvą bei Kanadą. JAV LB Krašto valdybos vice-

pirm. naujai atvykusį reikalams Sigita Šimkuvienė sugalvojo keletą žaidimų bei rungtynių, kurių nugalėtojai buvo apdovanoti keramikinėmis vazonėliais, kaip tik i šventę pirmąsyk CT valstijoje buvo pristatytas populiariausias laikomas lietuviškas alus „Švyturys“. Iš Bostono susirinkusių linksminti specialiai atvyko JAV LB Bostono apylinkės pirmūninko Aido Kupčinsko ir jo amerikiečio draugo Steve Neidhardt ikurta grupė „Small Farm Animals“ (patys kolektyvo nariai dar nėra apsisprendę, ar lietuviškai turėtų vadintis „maži ūkio gyvuliai“, ar „mažo ūkio gyvuliai“...), šoko Rolandas ir Laura Kiaulevičiai bei tautinių šokių grupė „Vetra“ iš New Haven. Visus svečius ir varžybų dalyvių organizatorių, JAV LB Connecticut apygardos Bridgeport apylinkės bei CT lietuvių sporto klubo vardu, pasveikino šių eilučių autorius, pristatydami pirmą kartą užjūrio lietuvių pirmenybėse teisėjauti atvykusius aukščiausios Lietuvos Krepšinio lygos (LKL) teisėjus Antaną Ramanauską bei Artūrą Gelvich, o taip pat jų kolegas, dabar gyvenančius Čikagoje — lietuvių teisėjus Žydrūną Širvinską bei Evaldą Monstavičių, ir pakviesdamas žodžiu į garbingiausią ŠALFASS narį, organizacijos pirmūninką čekietį Rimantą Dirvonį, vos susepusį i šeštadienio vakarą po savo kelionių i Lietuvą bei Kanadą. JAV LB Krašto valdybos vice-

pirm. naujai atvykusį reikalams Sigita Šimkuvienė sugalvojo keletą žaidimų bei rungtynių, kurių nugalėtojai buvo apdovanoti keramikinėmis vazonėliais, kaip tik i šventę pirmąsyk CT valstijoje buvo pristatytas populiariausias laikomas lietuviškas alus „Švyturys“. Iš Bostono susirinkusių linksminti specialiai atvyko JAV LB Bostono apylinkės pirmūninko Aido Kupčinsko ir jo amerikiečio draugo Steve Neidhardt ikurta grupė „Small Farm Animals“ (patys kolektyvo nariai dar nėra apsisprendę, ar lietuviškai turėtų vadintis „maži ūkio gyvuliai“, ar „mažo ūkio gyvuliai“...), šoko Rolandas ir Laura Kiaulevičiai bei tautinių šokių grupė „Vetra“ iš New Haven. Visus svečius ir varžybų dalyvių organizatorių, JAV LB Connecticut apygardos Bridgeport apylinkės bei CT lietuvių sporto klubo vardu, pasveikino šių eilučių autorius, pristatydami pirmą kartą užjūrio lietuvių pirmenybėse teisėjauti atvykusius aukščiausios Lietuvos Krepšinio lygos (LKL) teisėjus Antaną Ramanauską bei Artūrą Gelvich, o taip pat jų kolegas, dabar gyvenančius Čikagoje — lietuvių teisėjus Žydrūną Širvinską bei Evaldą Monstavičių, ir pakviesdamas žodžiu į garbingiausią ŠALFASS narį, organizacijos pirmūninką čekietį Rimantą Dirvonį, vos susepusį i šeštadienio vakarą po savo kelionių i Lietuvą bei Kanadą. JAV LB Krašto valdybos vice-

pirm. naujai atvykusį reikalams Sigita Šimkuvienė sugalvojo keletą žaidimų bei rungtynių, kurių nugalėtojai buvo apdovanoti keramikinėmis vazonėliais, kaip tik i šventę pirmąsyk CT valstijoje buvo pristatytas populiariausias laikomas lietuviškas alus „Švyturys“. Iš Bostono susirinkusių linksminti specialiai atvyko JAV LB Bostono apylinkės pirmūninko Aido Kupčinsko ir jo amerikiečio draugo Steve Neidhardt ikurta grupė „Small Farm Animals“ (patys kolektyvo nariai dar nėra apsisprendę, ar lietuviškai turėtų vadintis „maži ūkio gyvuliai“, ar „mažo ūkio gyvuliai“...), šoko Rolandas ir Laura Kiaulevičiai bei tautinių šokių grupė „Vetra“ iš New Haven. Visus svečius ir varžybų dalyvių organizatorių, JAV LB Connecticut apygardos Bridgeport apylinkės bei CT lietuvių sporto klubo vardu, pasveikino šių eilučių autorius, pristatydami pirmą kartą užjūrio lietuvių pirmenybėse teisėjauti atvykusius aukščiausios Lietuvos Krepšinio lygos (LKL) teisėjus Antaną Ramanauską bei Artūrą Gelvich, o taip pat jų kolegas, dabar gyvenančius Čikagoje — lietuvių teisėjus Žydrūną Širvinską bei Evaldą Monstavičių, ir pakviesdamas žodžiu į garbingiausią ŠALFASS narį, organizacijos pirmūninką čekietį Rimantą Dirvonį, vos susepusį i šeštadienio vakarą po savo kelionių i Lietuvą bei Kanadą. JAV LB Krašto valdybos vice-

„Lituanica-B“ rinktinė, 42:39 įveikusi savo treniruotų draugų iš to paties klubo „A“ komandos. Treti liko Toronto „Vyties“ atstovai, kovoję dėl bronzos nugalėję savo kaimynus iš „Aušros“ 53:48. Tuo tarpu vyrų „B“ pirmenybėse ką tik pasibaigė abiejų pusfinalių dvikovos, po kurių paaiškėjo, kad dėl pirmos vietos vėl susikaus abi stipriausios „C“ pogrupio komandos NY „LAK-2“ ir Čikagos „Stumbras“.

Na, ką gi — štai ir ilgai laukti finalai. Pirmosios aukso medalių likimą išsprendžia moterys — 54-ųjų žaidynių nugalėtojomis gan netikėtai tampa New Jersey ir New York valstijų jungtinė komanda, finale tik paskutinę minutę palaužusios, galiausiai iškėlusios tik turnyro rungtyniavusių, Toronto „Aušros“ krepšininkių pasipriešinimą 43:38! O kas žino, kaip dar būtų susiklosčiusi ši itin permainingų rungtynių pabaiga, jei ne ta nelemtoji techninė prazanga, kuria buvo nubausta viena geriausių kanadiečių žaidėjų, likus vos keliolikai sekundžių iki antrojo kėlinio pabaigos...

Kitoje salėje paaiškėjo ir bronzos medalininkės — jomis tampa aikštelės šeimininkės, CT „Audra“, antrą kartą laimėjusios prieš, šiose varžybose taip pergalės džiaugsmo ir nepatyrusios, Čikagos „Baltijos“ krepšininkės. Po to visų žiūrovų ir jau savo varžybas žaidusių dalyvių dėmesys nukrypsta i do-

Kova tarp Čikagos „Baltijos“ ir New York/Connecticut moterų klubo komandos.

Rimo Gedeikos nuotr.

DRAUGAS (USPS-161000) THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mažindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė
Administratorius — Valentinas Krumpis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis
• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.
Siunčiant prašome pasilikti kopiją.
El-paštas: administracija@draugas.org
redakcija@draugas.org
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS-SIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS-CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. TOMAS ZUBINAS
DANTŲ GYDYTOJAS
4560 W. 103rd St.,
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-423-5155

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 516
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams suvartojus dantis už priėmimą kainą.
Sustatymui kalbėti angliai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

miausias susitikimus — vyrų „A“ ir „B“ klasės finalus. Tarp svečių pasirodo CT apygardos LB pirmūninkas Vytautas Alksninis kartu su naujuoju LR konsulu, neseniai praėjusiu dirbti, praityje žinomu sportininku Lietuvoje dr. Algirdu Dambrausku, JAV LB Krašto valdybos vicepirmūninkė ištekliais dr. Laima Karosienė kartu su savo vyrų New Haven LB apylinkės vadovaujančiu Jonu Karosu, ŠALFASS 54-ųjų žaidynių nugalėtojams taures įteigusios firmos „APA International“ vadovas Algis Bagdonas.

Ir štai baigiasi kvapą gniauziantis „B“ klasės finalas — visgi čempionais tampa vieni pagrindinių turnyro favoritų Čikagos „Stumbras“, bet vos vienu tašku (46:45) įveikęs savo ambicingus varžovus iš netikėtai stipriai pasirodžiusios NY „LAK-2“ komandos. Pereitais metais 53-iesiose ŠALFASS žaidynėse Clevelande antrąją vietą užėmusios „Šaulio“ komandos vadovas Vaclovas Šivickas šiemet subūrė dar stipresnę kolektyvą ir pelnytai iškilę i viršų „B“ klasės nugalėtojams skirtą taure, jau kaip „Stumbras“ penketuko kapitonas. Trečią vietą užėmė, pernai ŠALFASS pirmenybėse debiutavę New Jersey „Statybos“ lietuviai, dėl bronzinių apdovanojimų įveikę Cleveland „Žaibą“ 67:51. „A“ klasėje trečiąją vietą užėmusios „Lituanica“, varžybų metu keleto stipriausių žaidėjų patirtų traumų išeitintai Toronto „Vytis-A“ komandai i varžybas dėl bronzos medalių nebesusirinkus.

Štai ir visų varžybų kulminacija — dėl turnyro puošmena laikomos vyrų „A“ klasės čempionų vardų susikauna pajėgiausio šio metu Šiaurės Amerikos laikoma Čikagos „Žalgiris“ komanda ir praėjusių metų Rytų pakrantės žaidynių, vykusių tame pačiame „University of

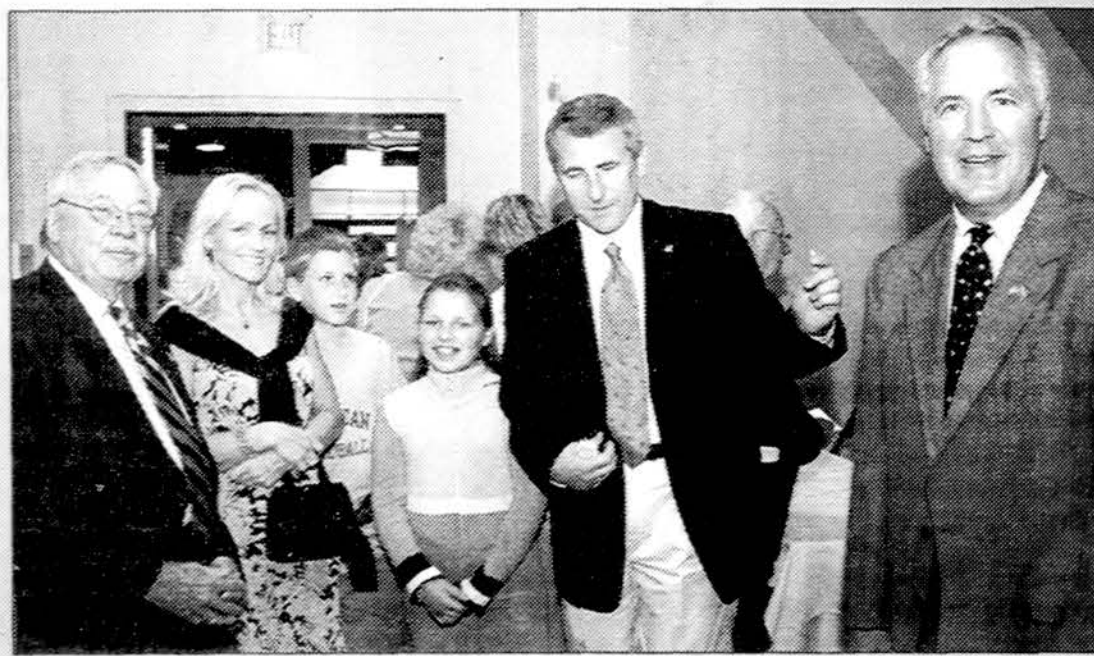
Bridgeport“, nugalėtojais tapę Philadelphia „Aro-1“ penketukas. Tasas i tasą didesnę rungtynių dalį vykusio susitikimo pabaigoje visgi tiksliau sužaidė, ilgesnį atsarginių žaidėjų suolelį turėjus Čikagos atstovai, rungtynes laimėję rezultatu 60:49 ir antrus metus iš eilės sugrįžę i „Vėjų miestą“ su pagrindine pereinamąja, ŠALFASS įsteigta taure bei išsiveždami gražuole, 54-ųjų ŠALFASS žaidynių CT organizatorių įsteigta, taure. Paskelbiami ir naudingiausių trenerių bei varžybos teisėjų visų teisėjų, organizacinio komiteto bei ŠALFASS vadovų nuomone, išrinkti turnyre dalyvavę krepšininkai ir krepšininkė — jais tampa Rita Breivaitė iš New Jersey ir Audrius Vasiliauskas iš Čikagos.

Kaip bebūtų gaila, viskas, kas turi pradžią, turi ir pabaigą, didžioji 2004-ųjų užjūrio lietuvių krepšinio šventė „University of Bridgeport“ jau praityje, nors daugeliui mūsų gražiausios šios šventės akimirkos dar ilgai išliks atmintyje. Tuo patiu ŠALFASS 54-ųjų žaidynių organizatoriai savo ir visų turnyro dalyvių vardu nori padėkoti net 15 įvairių tautiečių vadovaujamų ir ne tikitai jų kompanijoms bei pavieniams asmenims, sutikusiems paremti šias varžybas bei pagrindinėms Amerikos lietuvių organizacijoms ŠALFASS, Lietuvių Bendruomenei, „Lietuvos vėticams“ ir Lietuvių fondui, kurios neabejingos išeivijos lietuvių atletų veiklai ir palaiko sportinį judėjimą.

Laurynas R. Misevičius
JAV LB Krašto valdybos vicepirmūninkas sporto reikalams
ŠALFASS rytų apygardos pirmūninkas
Connecticut Lietuvių sporto prezidentas
JAV LB Bridgeport, CT apylinkės pirmūninkas

XII Tautinių šokių šventės svečiai: iš kairės: LR ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas, likinasis Lietuvos prezidentas Artūras Paulauskas, Jolanta Paulauskienė ir JAV senatorius Dick Durbin.

Šventės svečiai (iš kairės): garbės konsulas Palm Beach, FL, Stanley Balzekas, Loretta Ušackienė, amb. Vygaudas Ušackas ir Kongreso narys John Shimkus.

Jono Kuprio nuotraukos

POLITINIS PASTOVUMAS TEISINĖJE LIETUVOS VALSTYBĖJE

DR. JONAS VALAITIS

Politinis pastovumas teisinėje Lietuvos valstybėje daugiausia priklauso nuo Lietuvos politinių partijų įtakos ir dabartinės Lietuvos demokratizacijos procesą, kuris savo ruožtu priklauso nuo trijų svarbių principų: kultūrinio — tautinio, pilietinio — politinio ir teisinio, pagrįsto Lietuvos Valstybės Konstitucija.

Dabartinė nepriklausoma Lietuva, pasiremiama 1918 m. Nepriklausomybės Aktu ir 1990 m. Lietuvos Valstybės Konstitucija yra teisinė, pilietinė ir tautinė valstybė. Atrodo, jog lietuviai ir visi Lietuvos piliečiai, gyvenantys Lietuvoje ir užsienyje, sutiktų, kad Lietuva pirmiausia, pasiremiant dabartine Lietuvos Valstybės Konstitucija, yra teisinė valstybė ir dėl to visiems Lietuvos piliečiams Konstitucinio Teismo sprendimai yra ne tik galutiniai, bet taip pat privalomi. Konsti-

tucinio Teismo sprendimas, pašalinant Rolanda Pakso iš prezidento posto už Lietuvos Konstitucijos pažeidimą yra teisinis, bet ne politinis sprendimas. Dėl to Kazimiro Prunskienės pasisakymas už Rolanda Pakso reabilitaciją ir sugrąžinimą į Lietuvos prezidento postą yra pasisakymas prieš Konstitucinio Teismo sprendimą ir tuo pačiu prieš Lietuvos Konstituciją.

Panašus į Kazimiro Prunskienės tvirtinimus yra Rolando Pavilionio, Liberalų demokratų partijos narių ir taip pat kai kurių Lietuvos Seimo atstovų pasisakymai prieš Konstitucinio Teismo sprendimą ir prieš teisinę Lietuvos valstybę, ir tuo pačiu už „tautos vėliavą“ pirmumą, neatsižvelgiant į Lietuvos Konstituciją. Ar tai nėra pasisakymas prieš demokratijas ir už autokratiją?

Teisinės Lietuvos valstybės nepripažinimas yra viena iš priežasčių dabartinėje Lietuvoje

įsisteigusių populistinių politinių partijų: Rolando Pakso Liberalų demokratų partija ir V. Uspaskicho Darbo partija. V. Uspaskichas ne tik pasisako prieš tradicines politines partijas, vadindamas jas demagoginėmis, t.y. socialdemokratų, socialliberalus, krikščionis demokratų ir konservatorių, bet taip pat pasisako prieš politinių partijų sąrašais pagrįstą Seimo rinkimų sistemą tuo pačiu silpnindamas politines partijas Lietuvoje.

Teisinės Lietuvos valstybės nepripažinimas ir populistinių politinių partijų Lietuvoje atsiradimas yra pagrindinės priežastys Lietuvoje atsirandančiam politiniam nepastovumui. Šiuometinis politinis pastovumas Lietuvoje remiasi trimis valstybinėmis institucijomis ir jų pirmininkais: Lietuvos Respublikos Seimu su pirmininku Artūru Paulausku, Lietuvos vyriausybės su premjeru Algirdu

Brazausku ir Lietuvos Prezidentūra su prezidentu Valdu Adamkumi. Šios trys institucijos ir jų vadovai: prezidentas Valdas Adamkus, premjeras Algirdas Brazauskas ir Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, turėtų būti atsakingi už Lietuvos politinį pastovumą, jeigu, dirbdami kartu, tęstų politinį pastovumą, aiškiai pasisakydami prieš populistines partijas: V. Uspaskicho Darbo partiją, Rolando Pakso sukurta Liberalų demokratų partiją ir Kazimiro Prunskienės VNDS.

Sekminga Lietuvos užsienio politika ir ypač svarbi Lietuvos vidaus politika yra priklauso nuo Lietuvos politinio pastovumo, kurį garantuoja ne tik lietuvių ir visų Lietuvos piliečių demokratijos principų įsisąmoninimas, bet ir, svarbiausia, teisinės Lietuvos valstybės, pagrįstos Lietuvos valstybės Konstitucija, įgyvendinimas.

Į EUROPA GALĖTUME VAŽIUOTI „BERLINKOS“ KELIU

ANATOLIJUS LAPINSKAS

Abu Lietuvos vartai į Lenkiją yra gana siauri, turimi minty paties pasienio terminalai ir iš tikro siaurus, prastos kokybės Lenkijos kelius. Beje, keliu pro Lazdijus sunkiasvoriui transportui neleidžiama važiuoti, taigi iš esmės lieka vienintelis siūlas su Europa per Kalvariją. Pasižvalgius žemėlapyje, nesunku įsitikinti, kad yra dar viena galimybė važiuoti į Europą — per Karaliaučių. Būtent tik per šį miestą tarpukario laikotarpiu lietuviai traukiniais ir dar tuo metu retais automobiliais traukdavo į Europą. Ir kelias į Vakarų buvo visai neblogas.

1933 m., Vokietijoje į valdžią atėjus naciams, šioje šalyje prasidėjo intensyvi Reicho autostradų (Reichautobahn) statyba. Vienas svarbiausių buvo vadinamoji „Berlinka“, jungianti Berlyną su Karaliaučiumi. 1938 m. buvo pastatyta

Elbingo — Karaliaučiaus atkarpa, turėjusi jungti Rytprūsius su likusia tuometinės Vokietijos dalimi. Ji buvo vienos juostos, tačiau projekte buvo numatyta, o kai kur ir pastatyta antroji juosta.

Šis betoninis kelias tuomet nesusiliejo su kitomis Reicho autostradomis. Priežastį žinome iš istorijos vadovėlių: tai vadinamoji Dancingo koridoriaus problema — siauras Lenkijos teritorijos „liežuvis“, skyręs Rytprūsius nuo likusios Vokietijos dalies.

Vokietija pasisilė nutiesti eksteritorinę, t.y. Lenkijai nepriklausančią autostradą, kad visiškai sujungtų abi Vokietijos dalis. Lenkija tuomet kategoriškai su tuo nesutiko. Dabar valstybių sienos „Berlinkos“ trasoje, kaip visi gerai žino, atsirado kitose vietose ir tarp kitų valstybių, kitaip vadinasi ir miestai, pro kuriuos eina šis kelias. Pokario metais ši Elbingo — Karaliaučiaus autostrada

Lenkijos pusėje net nebuvo naudojama, tuo tarpu Karaliaučiaus srityje ją galima buvo važiuoti, nors kelias praktiškai nebuvo tvarkomas.

Vis dėlto laikai keičiasi. Lenkijoje iki 2005 metų šis kelias iki Rusijos sienos turi būti iš esmės modernizuotas. Bus atstatyti visi tiltai ir nutiesta dar viena kelio juosta. Be to, jis bus sujungtas su kitais Lenkijos magistraliniais keliais Berlyno kryptimi. Rusijoje šiame kelyje taip pat vykdomi panašūs darbai.

Žodžiu, artimiausiais metais šis „autobanas“ žada atgimti. Jeigu prie jo pridėtume jau nutiestą pusšimčio kilometrų dviejų juostų greitkelių iš Karaliaučiaus į Lietuvos pusę link Kybartų, turėtume visiškai gerą magistralę į Europą. Likusieji ruožai Lietuvos kryptimi iki Sovietų (Tilžės) — Panemunės arba Černyševskojės (Eitkunų) — Kybartų pasienio puikiai tinka naudo-

tis ir dabar, nors ir nėra greitkelio lygmenis.

Ko dar trūksta? Pirmiausia, tinkamos pasienio perėjimo Sovietams. Bet ir vienai karvei pastogė mažai kas turėjo. Mums buvo gaila gyvulių, matant, kaip karvės slankiojo tarp namelių naktį per didžiausius šalčius ir traukė nuo stogų senus šiaudus iš alko.

Žmogui pagrindinis maistas buvo bulvės. Susikasti žemę kastuvu prie trobos ir bulvių sodinti galėjo kiekvienas. Bulvės palaikė gyvybę ir sveikatą. Gyventojai nežinojo dantų skausmo, nereikėjo nei dantų gydytojo. Maži vaikai lakstė pilvoti, bet išaugdavo vyrai. Nebuvo pramonės ir oras buvo grynas. Vis tik labiausiai paplitusios ligos buvo „jauza želudka“ — skrandžio opa ir nugarškaulio išvarža nuo sunkaus kilnojimo. Jeigu rytu neįskviessdavo kokiam darbui kolūkyje, skubėdavo į mišką su rogutėmis parsivežti malkų. Pajėgus porą km už kaimo, buvo galima rasti storokų beržų, tinkančių malkoms. Kirsdavom sulig sniego paviršium, nebedami, kad paliks kelmą ligi juosmens. Čia reikalavimai ne taip griežti, kaip taigai — lyg būtų kita valstybė. Malkų reikėjo daug, nes jos visai žalios, o nameliai šalti, grindys viengubos, blogai izoliuotos nuo šorės. Nustojus kurenti, kambarys atvėdavo. Seilės, nuspujautos ant grindų, rodydavo vidaus temperatūrą: jei užšal — kurenta per mažai. Laukė pavasario kaip išganymo. Jau kovas, lyg turėtų atšilti, bet vaizdas nesikeičia. Anaipol — tik pusto smarkiau ir sniego tokia galybė, kad į lauką atverti durų negalima: viskas užpustyta. Ilgai reikėdavo krapštytis, norint pro duris prasi-

Nukelta į 5 psl.

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Ne pinigų, o geros valios

Kai iš Lietuvos atvyksta svarbesni pareigūnai, besikalbant su Amerikos lietuvių pasigirsta klausimas: „Kuo galime jums padėti?“ Tą klausimą ne kartą girdėjome ir praėjusį savaitgalį, kai Čikagoje lankėsi laikinasis LR prez. Artūras Paulauskas, PLB pirm. Gabrielius Žemkalnis, Tautinių mažumų ir išsvijų departamentu gen. direktoriaus pavaduotoja Vida Bagdonavičienė ir kiti.

Nors klausimas daugiau teoretinis ir praktiško atsakymo galbūt jam nėra, tačiau reikia pripažinti faktą, jog lietuvių imigrantai užsienyje gausėja ir būtina susirūpinti, kad jie visiškai neatitrktų nuo savo kilmės krašto kamieno. Kaip vienas pokalbininkas išsireiškė: jeigu taip ir toliau eis, gali užsienyje atsirasti daugiau lietuvių negu Lietuvoje...

Tačiau yra ir antroji (dar opesnė) to Lietuvos „nuliuvėjimo“ medalio pusė: ištuštėjusias vietas ilgainiui užims iš užsienių atvykę kitarčiai ir net kitaršiai imigrantai. Jau dabar kalbama, kad galbūt reikės „importuoti“ turkų, kiniečių ar kitų, nebijančių prastesnių, mažai apmokamų darbų, nes Lietuvoje pradeda trukti šių sričių darbininkų.

Istorija žino daug atvejų, kai į dėl vienokių ar kitokių priežasčių (viduramžiais — maro, vėlesniais laikais — karų, tremimų, genocido) ištuštėjusias sodybas bei miestus prisirinko įvairaus plauko kolonistai, kurie niekuomet Lietuvos tėvynę nevedino, jos kalbos neįmoko, papročių neįsisavino ir jos reikalais nesirūpino.

Bet, kalbant apie užsienyje gyvenančių lietuvių tautinės tapatybės išlikimą, ar būdus, kuriais Lietuva galėtų jiems padėti, visuomet pasigirsta: „Norėtume, tik nėra pinigų...“ Tą mes žinome. Visais laikais užsienio lietuviams teko šelpti savo tėvynę, o ne atvirkščiai. Juo labiau dabar, kai tiek daug „neuzkaišiotų plyšių“ patijoje Lietuvoje, argi išsivija išdrįstų ateiti su ištisia ranka ir stoti į paramos laukiančių eilę?

Laikinasis prez. Artūras Paulauskas ir jo palyda negalėjo atsidžiaugti susitikimais su čionykščiais lietuvių. Galbūt pirmą kartą jie tikrai padėjo suprasti, kas yra išsivija, ką ji sugėba, ko jai labiausiai reikia. Tik kaip tas reikmes

patenkinti — tai jau kitas klausimas.

Pradėkime nuo mažų dalykų, kurie iš esmės beveik nieko nekainuoja. Suteikime progą lietuviams, gyvenantiems Lietuvoje, susipažinti su užsienio lietuvių veikla — politine, švietėjiška, kultūrine, labdaros.

Daugybę kartų mes nusiskundėme, kad išsivija apie Lietuvą žino labai daug, o Lietuva apie išsiviją — visai mažai (iš esmės taip buvo ir okupacijos laikais). Kiek daug ir dažnai mūsų vietiniai laikraščiai rašo apie Lietuvą, o kada matėte Lietuvos pagrindiniuose laikraščiuose (ar žurnaluose) plačiau ir dažniau aprašytas mūsų šventes, parapijas, renginius, pasiekimus, veiklą apskritai, lietuviškas mokyklas, teatro festivalius ir t.t. Net tuomet, kai programą atlieka žymūs menininkai iš Lietuvos, renginys pažymimas šykščiai (jeigu iš vis), vos keliomis eilutėmis.

Jeigu turėtume pinigų, siųstume savo laikraščius Lietuvos mokykloms, bibliotekoms, kultūrinėms įstaigoms, bet mūsų spauda ir taip siūbuoja ant bankroto ribos. Turime Čikagoje lietuvišką TV. Arvydas Reneckis galėtų paruošti savaitines laidas apie svarbius įvykius, institucijas ar žmones. Jeigu jos būtų rodomos Lietuvoje, eilinis žiūrovas daug suprastų, sužinotų. Bet ir vėl: kaip „pramušti tą sieną“, kuria Lietuvos žiniasklaida atsiverusi nuo užsienio lietuvių?

Kodėl Lietuvos dienraščiai negalėtų turėti apžvalgiųjų skilčių apie užsienio lietuvių? Ne retkarčiais (ir ne tuomet, kai už straipsnio spausdinimą užmokama), bet kaip kultūrinį mainų eiga?

Užsienio, ypač JAV, lietuvių tėvynę atsimena tik tada, kai reikia paramos, balsų rinkimuose, reklamos, siekiant aukų. Tuomet pasipila prašymai — mums reikia! Reikia ir mums. Reikia, kad būtume laikomi tos paties motinos tėvynės vaikais, ne pavainikiais ar pamestinukais. Reikia, kad Lietuva apjungtų visus savo tautiečius, nepaisant kur jie gyvena. Jeigu tauta nori turėti ateitį ir neišnykti, lai pasirūpina visais savo vaikais, kol nevelu.

TREMTINIO MEMUARAI

RIMAS ZUBAUSKAS

Nr.8

Ir šienauti privargom, nes iki tol abu nebuvo dalgio rankoj laikę. Mamai, nors ūkininko dukrai, pjauti dalgiu neprisidėjo, nes tai tik vyrų darbas buvęs. O čia, pasirodė, viskas atvirkščiai.

Džiaugėmės, kad turim jau šieno prie pat namų ir karvutė žiemą ilgai nebedaus. Deja, neilgai jis ten stovėjo, tuoj buvo suvežtas ir atiduotas kolūkio arkliams.

Mums buvo nesuprantama, kodėl viskas daroma lyg tyčia, kad žmogui būtų kuo sunkiau gyventi.

Kartu su žmonėmis kentėjo ir gyvuliai. Bet visi kažkaip gyveno...

Karvę, kiaulę, vištas laikė tik „turtuoliai“. Daugiau kaip vieną karvę laikyti buvo draudžiama. Bet ir vienai karvei pastogė mažai kas turėjo. Mums buvo gaila gyvulių, matant, kaip karvės slankiojo tarp namelių naktį per didžiausius šalčius ir traukė nuo stogų senus šiaudus iš alko.

Žmogui pagrindinis maistas buvo bulvės. Susikasti žemę kastuvu prie trobos ir bulvių sodinti galėjo kiekvienas. Bulvės palaikė gyvybę ir sveikatą. Gyventojai nežinojo dantų skausmo, nereikėjo nei dantų gydytojo. Maži vaikai lakstė pilvoti, bet išaugdavo vyrai.

Nebuvo pramonės ir oras buvo grynas. Vis tik labiausiai paplitusios ligos buvo „jauza želudka“ — skrandžio opa ir nugarškaulio išvarža nuo sunkaus kilnojimo.

Jeigu rytu neįskviessdavo kokiam darbui kolūkyje, skubėdavo į mišką su rogutėmis parsivežti malkų. Pajėgus porą km už kaimo, buvo galima rasti storokų beržų, tinkančių malkoms. Kirsdavom sulig sniego paviršium, nebedami, kad paliks kelmą ligi juosmens. Čia reikalavimai ne taip griežti, kaip taigai — lyg būtų kita valstybė. Malkų reikėjo daug, nes jos visai žalios, o nameliai šalti, grindys viengubos, blogai izoliuotos nuo šorės. Nustojus kurenti, kambarys atvėdavo. Seilės, nuspujautos ant grindų, rodydavo vidaus temperatūrą: jei užšal — kurenta per mažai.

Laukė pavasario kaip išganymo. Jau kovas, lyg turėtų atšilti, bet vaizdas nesikeičia. Anaipol — tik pusto smarkiau ir sniego tokia galybė, kad į lauką atverti durų negalima: viskas užpustyta. Ilgai reikėdavo krapštytis, norint pro duris prasi-

brauti ir sniegą nuo durų nukasti. Juk reikia ne tik malkų, bet ir vandens iš šulinio atsinešti.

Pavasaris ateina staiga ir ne taip, kaip Lietuvoje. Saulė labai šaisti, naikina sniego kalnus akivaizdžiai, bet vandens ir be purvo. Vyksta sublimacijos reiškiny, lietuviškoje gamtoje retai pastebimas.

Šiaip pat sulaukę pavasario, kai visas sniegas nutirpsta, reikdavo eiti į kolūkio laukus atkasinti siloso duobių. Čia teko patirti, kaip sunku tą silosą pasiekti, kertant sušalusią žemę sunkiu lauztu. Žemė, kaip cementas, trupedama skilo tik mažais gabaliukais.

Pagaliau atėjo taip lauktas pavasaris, kada jau galima ir bulves sodinti.

Mūsų šeimai leido naudotis šalia esančiu prie namelio nenaudojamu pievos laukeliu. Mama pirmoji kasė tą velėną, vos galedama kastuvą įsmeigti. Velėna storiusia, o bulvių mažai, jas smulkindavom, kad daugiau išeitų daigų, ir kišom tą daigą po velėną, kuo giliau. Tada, buvęs ūkininkas, pamatęs sako: „Jūs bulves laidojat, o ne sodinat“. Žinoma, klaidą ištaisėm turbūt teisingai, nes vasarą pamatėm gražiausiai augančias bulves, o rudeniį stebėjome bulvių gausumą, nes kiekvienas kėras davė po pilną kibirą didelių bulvių.

Net ir Tadas nustebo, atseit, tokio bulvių derliaus Lietuvoje nebūdavo.

Tada Gelžinis, gyvenęs netoliese, bulvių neso-dino. Jis tikėjosi, kad taupydamas savo atsivežtą kapitalą, galėtų iki karo galo prateisti čia, tik reikėjo apskaičiuoti, kiek ir ko reiktų suvalgyti, norint gyvybę palaikyti. Jis ėmėsi valgi riboti pagal jo kaloringumą. Šitus dalykus jis žinojo mintinai ir problemos jam tai nesudarė. Problema buvo ta, kad praktika nesiderino su teorija, dėl ko jausdavo nuolatinį alkį. O karas tęsėsi ilgiau, negu tikėtasi. Gauti ko nors nusipirkti darėsi vis sunkiau, nors ir pradžioje, vienintelė parduotuvė buvo beveik tuščia. „Kodėl tokia tuščia ta kaimo parduotuvė?“ — klausiau mamos, prisimindamas Panemunėje maisto krautuvėlį Klekvų gatvėje, kur saldumynų ir kitko galėjai gauti net kreditan. Žy-das duodavo, ką paprašydavai, pats užsirašydavo, ką davęs, ir jokių nesusipratimų! Pasitikejimas abipusis.

Bus daugiau

VITO GERULAIČIO sukaktys „lietuviškojo liūto“ atminimui

EDVARDAS ŠULAITIS

Vargu, ar koks nors lietuvis, sporto mėgėjas nebūtų girdėjęs Vito Gerulaičio pavardės, kuri prieš maždaug 30 metų buvo kartojama ne vien tik JAV, bet ir viso pasaulio žiniasklaidoje. Jį galime vadinti vienu iškiliausių lietuvių kilmės sportininkų visame pasaulyje.

Netrukus (liepos 26 d.) minėsime šio vyro 50-ąjį gimtadienį. O kiek vėliau (rugsėjo 18 d.) jo dešimtajai mirties sukaktį. Ta proga pažvelkime į šio sporto žymūno praeitį.

Gimė jis 1954 m. Brooklyne, mieste, kur iš pabėgėlių stovyklų Vokietijoje tuo metu buvo nutupę daug lietuvių. Čia įsikūrė ir jo tėvas Vytautas, buvęs Lietuvos teniso čempionas, o taip pat ir Lietuvos stalo teniso rinktinės žaidėjas. Jis savo sūnų pradžioje vedė į vietos lietuvių futbolo klubo treniruotes ir kurį laiką Vitas žaidė jaunųjų futbolo komandoje.

Kadangi tėvas amerikiečių teniso klube buvo treneriu, tai po kurio laiko sugalvojo savo sūnų lavinti šioje sporto šakoje. Pirmieji žingsniai teniso aikštelėje jaunajam Vitui buvo skausmingi ir jis liejo ašaras, kuomet reikėjo imti teniso raketę ir rankas. Čia jam padėjo ir buvusis Lietuvos moterų teniso čempionė Veronika Ščiukauskaitė, pagelbėjusi jam įstoti į plačiai žinomą West Side teniso klubą, esantį didžiojo New Yorko pašonėje, Forest Hills, NY.

Būsimasis „lietuviškasis liūtas“ jau 1971-aisiais sulaukęs tik 16 metų, laimėjo Ameri-

kos dvejetainio titulą mėgėjų tarpe kartu su amerikiečiu G. Scott, o metais po to tapo Amerikos jaunių meistrui.

1974 m., perėjęs į profesionalų eiles, Vitas kilo, kaip ant mielių. Kitais metais jis jau pateko į pirmąjį dešimtuką pasaulyje ir išsimušė net į ketvirtąją poziciją. 1977 m. jis buvo trečias, o 1978 ir 1982 — penktas. Yra laimėjęs ar užėmęs prizines vietas daugelyje žymių turnyrų pasaulyje. Apskaičiuojama, kad iki 1984 m. Vitas iš teniso uždirbo apie du su puse milijono dolerių. Tačiau perkopus 30 metų amžiaus ribą, iš didžiojo sporto pasitraukė, nors tenise įvairiais būdais reiškėsi iki pat savo mirties.

Apie Vito seserį Rūtą

Trumpai reikia prisiminti ir Vito seserį Rūtą, gimusią 1958 m., taip pat Brooklyne. Ji, būdama 15 metų, jau buvo penktąjį žaidėją pagal pajėgumą JAV rytinėje dalyje, o 1974 m. laimėjo New York valstijos moterų pirmenybes. 1976 m. perėjusi į profesionalus, ji po metų buvo 50-oji raketė pasaulyje, o 1977 m. 48-oji. 1980 m. Rūta buvo pakilusi net į 30-ąją poziciją, bet tai ir viskas — ką ji galėjo pasiekti.

Dabar Rūta yra ištėkėjusi, tačiau irgi neužmiršta lietuvių bei savo žymaus brolio. Ji neseniai parašė mus pasiekusį laišką, kuriame sako:

„**Mieli Lietuvos teniso mylėtojai —**

Neseniai sužinojau, kad Lietuvos Teniso sąjunga skyrė 2004 metus prisiminti mano brolių, Vitą Gerulaitį. Šiais me-

tais jam kaip tik būtų sueję 50 metų. Šeimos vardu dėkoju sąjungai ir visiems, kurie prisideda prie jo prisiminimo.

Per visą savo karjerą, Vitas dažnai buvo vadinamas „lietuviškasis liūtas“, ir tokiu būdu garsino Lietuvos vardą, kur tik jis dalyvavo teniso varžybose. Aš raginu Lietuvos jaunimą žengti jo pėdsakais, ir puoseletį idealus, dėl kurių jis pats buvo žinomas: kietą kovos dvasią, kilnus sportiškumą, linksma pokštinių nuotaiką, ir nesibaigianti meilė tenisui.

Raginu Teniso sąjungą plėsti teniso populiarumą Lietuvoje. Vertingas tikslas būtų, kad 10 proc. gyventojų džiaugtųsi teniso žaidimu. Turėtų būti vieši prieinami teniso aikštelių prie kiekvienos pradžios mokyklos, gimnazijos, ir kiekviename miesto parke. Tik iš didesnės tenisą žaidžiančios publikos iškils nauji čempionai, kurie perims senųjų vietas.

Dar kartą dėkoju, kad prisimenate mano brolių ir jo pasiekimus. Linkiu, kad šie memorialiniai metai paskatintų Lietuvos teniso sąjungą, teniso klubus, ir pavienius asmenis platinti ir kelti teniso lygį Lietuvoje.

Gerulaičių šeimos vardu
Rūta Gerulaitytė-Jagel

Daugelis iš mūsų, ypač tie, kurie pažinojome Vitą Gerulaitį ar bent stebėjome jo puikius pasirodymus, skatiname prisiminti jo suteiktas progas pasididžiuoti esant lietuviams. Tikimės, kad Rutos balsas taip pat bus išgirstas!

Vitas Gerulaitis.

TENISININKAS VITAS GERULAITIS „THE TABLET“ SAVAITRAŠTYJE

Brooklyn/Queens, New York, vyskupijos plačiai skaitomame savaitraštyje „The Tablet“ (2004 m. birželio 19 d.), ryšium su Tennis Club, Forest Hill, NY, vykstančiomis teniso žaidynėmis (Tournaments) išspausdintas straipsnis apie Vitą Gerulaitį.

Autorius Bernie Beglane straipsnį pavadinęs „Gone But Not Forgotten“, rašo, kad gretimai prie West Side Tennis klubo yra „Our Lady Queen of Martyrs“ bažnyčia, kuri daug dėmesio skiria jaunų tenisininkų auklėjimui. Vienas tokių auklėtojų buvęs ir V. Gerulaitis.

Legendinis Molloy H.S. fizinio lavinimo, krepšinio ir beisbolo treneris Jack Curran sako, jog Vitas mėgęs beisbolą, tačiau tenisas buvęs jo sportas, kuriam kasdien skyręs po 6 valandas.

Laikotarpyje tarp 1977–1982 m., — toliau rašo autorius, — Vitas buvęs vienas iš 10 geriausių tenisininkų pasaulyje. 1977 m. „Australian Open“ iškovojo pergalę. 1979 m. „US Open“ (New York) Vitą nugalėjo jo geras draugas, irgi niujorkietis, John McEnroe, o 1980 m. „French Open“ (Prancūzija), baiginėse žaidynėse nusileidęs Bjorn Borg. 1977 ir 1978 m. Wimbledon (Anglija) Vitas buvo vienas finalistų.

V. Gerulaičiui pasitraukus iš teniso žaidėjų, svečiuojantis pas savo draugą East Hampton, Long Island, NY, jam esant vos 40 metų, tragiškai žuvo. Sutrikus oro šildymo sistemai, nuodingos smalkės pasklidusios po namą, Vitui buvo mirtinos.

Dar būdamas gyvas, V. Gerulaitis buvo įkūręs „Vitas Gerulaitis Youth Foundation“. Vito draugas, to fondo rėmėjas „Pro Health Care Associates of Lake Success“ direktorius Bobby Russo sako, svarbu, kad tas fondas veiktų ir toliau, nes jo dėka, kasmet iš to fondo, paramos susilaukia tarp 12 ir 20 jaunų sportininkų.

Prie straipsnio, su pergalei išskelptomis rankomis, pridėta ir V. Gerulaičio nuotrauka.

P. Palys

Šiauliuose — įtikinanti Ž. Savicko pergalė

Šiauliuose vykusį tarptautinį „Cekol“ taurės galiūnų turnyrą įtikinčiai laimėjo biržietis Žydrūnas Savickas. 28 metų pasaulio vicečempionas surinko 82,5 taško.

Antrąją vietą užėmė praėjusių metų pasaulio čempionato bronzos medalio laimėtojas ukrainietis Vasilijus Virastiukas. Jis nuo nugalėtojo atsiliko 14,5 taško. Trečiąją vietą užėmė lenkas Tomasz Novotniak surinkęs 62 taškus.

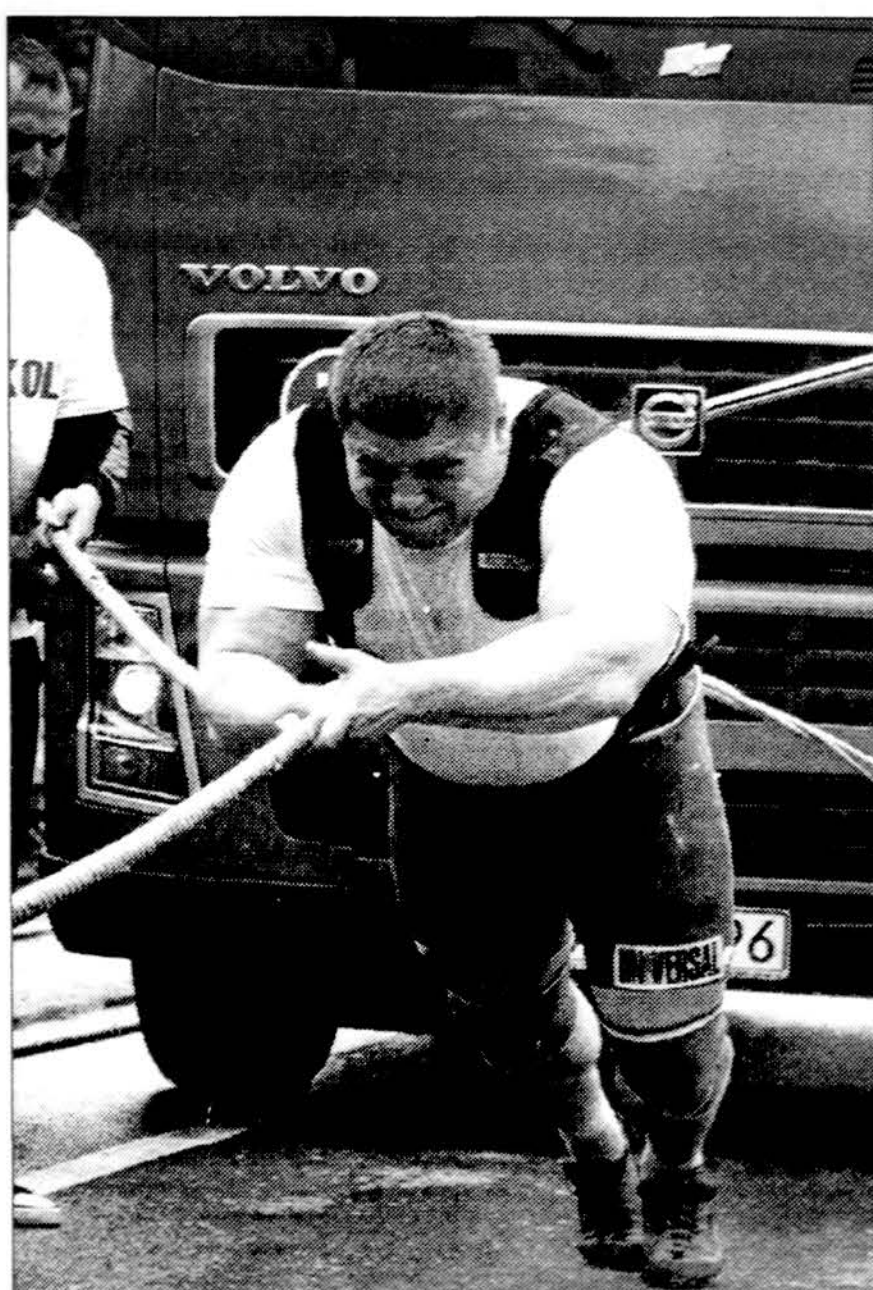
Ketvirtas liko marijampolietis Saulius Brusokas. Jam iki prizinės vietos trūko tik pusės taško. Penktąją vietą užėmė danas Rene Minkwitz (59,5 tšk.), šeštąją — panevėžietis Vilijus Petrauskas (54 tšk.). Biržietis Alvydas Brazdžius (28 tšk.) liko dešimtas.

Varžybose, kurių prizų fondą sudarė 7,000 eurų (beveik 25,000 litų), dalyvavo trylikia stipriuolių iš devynių šalių. Liepos 2 d. galiūnai kovojo trijose, o liepos 3 d. — keturiose rungtyse.

Ž. Savickas pirmas buvo vilkiko tempimo ir automobilio atkelimo rungtyse, o statinės metimo į aukštą varžybose pirmąją vietą jam teko pasidalyti su V. Virastiuku. Ukrainos stipriuolis laimėjo rasto kelimo ir „Jagaminų“ nešimo rungtis. Po vieną rungtį laimėjo A. Brazdžius („Laikrodis“) ir R. Minkvicas („Piramidė“).

Į Tarptautinės galiūnų federacijos (IFSA) varžybų kalendorių įtraukto konkurso nugalėtoju Ž. Savickui atiteko 2,000 eurų premija bei specialus žurnalo „Želenų Mir“ prizas — 500 dolerių.

Po „Cekol“ taurės turnyro Ž. Savickas vyks į turnyrus Rusijoje ir Latvijoje bei Europos čempionatą Lenkijoje. Vėliau jo laukia rugšėjo pabaigoje Bahamuose vyksiantis pasaulio čempionatas. (Elta)

Tarptautinį „Cekol“ taurės galiūnų turnyrą įtikinčiai laimėjo biržietis Žydrūnas Savickas. Eltos nuotr.

MOKYKIMĖS ANGLIŠKAI

Paruošia Aušrelė Sakalaikė

Thirty third lesson. (Thiory thiodr lesson) — Trisdešimt trečia pamoka.

(Du jū nou if ther iz e gud pleis tu fiš ther) — Gal žinai, ar ten yra gera vieta žuvaui?

Going camping. (Going kemping) — Vykstant stovyklauti.

Yes, the fishing is excellent, as long as you don't fish near the swimming area. (Jes, tha fišing iz ekselent, ez long ez jū dont fiš nyr tha suiming erija). Taip, žuvinimas yra puikus, tik neužuokite prie maudymosi pliažo.

We want to go camping, but don't know too much about the campgrounds in this area. (Ui uant tū gou kemping, bat dont nou tū mač ebaut tha kempgrounds in this erija) — Mes norėtume stovyklauti, bet nedaug žinome apie stovyklavietes šioje apylinkėje.

That's wonderful, we will be able to fish while the kids go swimming. (Thets wonderful, ui uil by eibl tū fiš, uail tha kids gou suiming) — Kaip puiku, mes galėsime žuvaui, kai vaikai maudysis.

There is a nice camping area at Union Pier, Michigan, close to Lake Michigan. (Ther iz a nais kemping erija et Jūnion Pyr, Mičigan, klous tū Leik Mičigan) — Yra gera stovyklavietė Union Pier, Michigan, arti Michigan ežero.

I think that you and your family will have a nice time there. (Ai think thet jū end jūr femily uil hev e nais taim ther) — Aš manau, kad tu ir tavo šeima ten gražiai praleisite laiką.

Perhaps you know if there are toilets and drinking water there? (Perheps jū nou if ther ar toilets end drinking uater ther) — Gal žinai, ar ten yra tualetai ir geriamas vanduo?

Maybe you know approximately how much it would cost to stay there for a week? (Meiby jū nou hau mač it uod kost tū stey ther for e uyk) — Gal žinai, kiek maždaug kainuoja ten savaitę apsistoti?

Yes, they also have showers and a place to buy a few necessities. (Jes, they olsou hev šauers end e pleis tū bay e fju necesitys) — Taip, jie turi ir dušus, ir vietą, kur galima nusipirkti kai kurių reikmenų.

I don't know what they charge this year, but last year it was very reasonable. (Ai dont nou uat they čardž this jyr, bat lest jyr it uos very ryzonabl) — Nežinau, kiek jie ima šiemet, bet pernai kaina buvo labai prieinama.

Do you know if there is a good place to fish there?

PASLAUGOS

AS Šildymas Saldymas
6556 S. Kedzie Chicago, IL 60629
Prekyba, instaliavimas, aptarnavimas
— Licensed — Bonded — Insured
24 val. per parą
7 dienos per savaitę
773-778-4007
773-531-1833

STATE FARM INSURANCE
AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS
Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Aukse S. Kane, Vilma Jarulienė, Virginija Smukaitienė kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St., Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654/773-581-8654

IŠNUOMOJA

Woodridge išnuomojami
1-2 mieg. naujai suremontuoti butai. 1 mieg. — \$620 — \$650; 2 mieg. — \$710 — \$750.
Tel. 630-910-0644, Jana.

VACATION IN KENNEBUNK, MAINE!
Franciscan Guest House
Near Monastery, Beach & Shops
Call: 207-967-4865
www.franciscanguesthouse.com

IŠNUOMOJAMI
vieno ir dviejų miegamųjų butai. Naujai suremontuoti, sparnų vėsinčiai, sienos vėsinčiai, skalbykla, prie greitkelio, šiluma kartu su nuoma. \$570 ir \$700. Tel. 773-935-0472, pager 708-901-9343.

Prie Kedzie Ave. ir 66 St. išnuomojamas 1 mieg., 3 kambarių butas su šildymu ir oro vėsinimu. Kaina \$420. Tel. 708-425-7160; 708-275-2070 (mob.).

PRENUMERUOKITE „DRAUGĄ“
Metams JAV — 100 dol. Metams tik šįštadienio laida 60 dol. Metams tik „Bičiulystės“ laida 40 dol.

NEKILNOJAMASIS TURTAS

GREIT PARDUODA
Landmark properties
Bus. 773-229-8761
Res. 708-425-7160
Mobil 773-590-0205
Pager 630-314-4330

RIMAS STANKUS
• Čikagoje ar priemiesčiuose
• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Tarpininkaujame gaunant paskolą
• Pensininkams nuolaida

Century 21 Pro-Team
Bus.: 708-361-0800
Voice Mail: 773-854-7820
Fax: 708-361-9618
E-mail: d.i.mayer@worldnet.att.net

DANA ŠČERBAITĖ MAYER
Jei norite parduoti ar pirkti namus mieste ar priemiesčiuose, kreipkitės į DANUTĘ MAYER. Profesionaliai ir sąžiningai patarnauju nuo 1986 m. Nuosavybių įkainavimas veltui.

SIŪLO DARBĄ

Live-in position available in Florida. Eng., SS required. Other positions available in WI. Call 262-657-8044.

Darbai reikalingi dažytojais, staliai su darbo patirtimi. Būtinai turėti mašiną. Pageidautina, kad kalbėtų rusiškai. Tel. 847-980-7887.

DVIEMS 4 ir 5 metų vaikams REIKALINGA AUKLĖ 6 dienas savaitėje, gyventi kartu. Atlyginimas \$1,200/mėn. Highland Park, IL. Tel. 847-937-7688.

SIUNTINIUS, PINIGUS, AUTOMOBILIUS
SIŪSKITE PER **ATLANTIC Express Corp.**
YRA GALIMYBĖ UŽSISAKYTI KONTEINERĮ
SIUNČIAME AIR CARGO IR LAIVU LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ
IŠSIUNČIAME KIEKVIENĄ SAVAITĘ. PRISTATOME GAVĖJUI TIESIAI RANKAS.
1-800-775-SEND
Mūsų atstovai:
Bravo Coffee and deli
238 Main Str. LEMONT, IL 60439, Tel: 630-257-3300
KALYNA Corp.
338 S. Rohtwing Road PALATINE 60067, Tel: 847-776-7766
2719 W. 71st Str. CHICAGO, IL 60629, Tel: 773-434-7919
8801 78 Th Ave BRIDGEVIEW, IL 60455, Tel: 708-599-9680

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

MASKVA

Buvusiam Irako prezidentui Saddam Hussein bus pateikti kaltinimai žiauriai susidorojus su 605 Kuveito ir kai kurių kitų valstybių gyventojais, ketvirtadienį pranešė žinomas Rusijos diplomatas Julij Voroncov. JT generalinis sekretorius ji paskyrė sutelkti pastangas, siekiant išsiaiškinti 1991 m. per Irako įsiveržimą į Kuveitą dingusių be žinios žmonių likimą. Jis pažymėjo, jog masinio susidorojimo su šiais žmonėmis, laikytis iki pastarojo laiko dingusių be žinios, faktas beveik įrodytas. „Visi 605 žmonės sunaikinti dar tada, 1991 m. Jie buvo sušaudyti ir sumesti į brolių kapus dykumoje. Trys tokios masinės kapavietės jau surastos, atpažinta beveik 200 aukų, visos jos nužudytos šūviu ir pakauši“, pranešė J. Voroncov. Jis pažymėjo, jog dar daugiau kaip 400 kuveitiečių palaikų tebeieškoma.

VATIKANAS

Vatikanas, dažnai vadinamas turtingiausią valstybę, 2003-uosius (trečius metus iš eilės) baigė su nuostoliais. Priežiūros komitetas iš aštuonių kardinolų pareiškė, jog metai buvo nuostolingi tiek Šventajam Sostui, tiek Vatikano valstybei, išsikūrusiai Romos širdyje ir turinčiai savo darbuotojų bei pajamų šaltinių. Komiteto vertinimais, 2003 m. bendros Vatikano pajamos siekė 203,6 mln. eurų, tuo tarpu deficitas buvo beveik 9,6 mln. eurų. Ankstesniais metais deficitas siekė 13,5 mln. eurų. Vatikanas gauna pajamų iš investicijų, nekilnojamojo turto, palikimų ir tikinčiųjų aukų, kurios praėjusiais metais padidėjo 5,7 proc. iki 45,2 mln. eurų. Tačiau, anot Vatikano atstovų, Romos popiežius išdalija šiuos pinigus žmonėms, nukentėjusiems dėl karų ir stichinių nelaimių. Į nuostolius mažiausią

pasaulyje valstybę nugarazdino visame pasaulyje girdimo Vatikano radijo 10 mln. eurų deficitas. Pristatydami metinius rezultatus, kardinolas Sergio Sebastiani pareiškė, jog didžiąją dalį savo pinigų Vatikanas skiria 2,674 Romos kurijos darbuotojų darbo užmokesčiui ir beveik 1,000 pensininkų. Vatikanas, turintis nuosavą geležinkelio stotį ir straigtasparnių aikštelę, turi 1,534 darbuotojų, tarp kurių yra darbininkų, atskingų už renesanso pastatų ir meno kūrinių priežiūrą. Miestas-valstybė turi nepaprastai turtingą kultūros vertybių kolekciją, kuriai prižiūrėti reikia nemažai lėšų. Tačiau miestas-valstybė uždirba pinigus iš muziejų bilietų, nuosavo banko, savo patikimumu ir veiksmingumu garsėjančios pašto sistemos ir prekybos centro „Annona“, kuriame darbuotojai ir jų šeimos gali apsipirkti su nuolaidomis.

LONDONAS

Dirbti į Didžiąją Britaniją po Europos Sąjungos (ES) plėtros atvyko vos 8,000 darbininkų iš naujų ES valstybių narių Rytų Europoje — gerokai mažiau, nei prognozavo euroskaitikiai. Vidaus reikalų ministerija pareiškė, jog gegužės ir birželio mėnesiais buvo gauta 24,000 pareiškimų iš migrantais darbininkais užsiregistruoti norinčių darbininkų iš Lenkijos, Vengrijos, Čekijos, Slovakijos, Slovėnijos ir trijų Baltijos valstybių. Tačiau Europos Sąjungai gegužės 1 dieną priėmus į savo gretas dešimt naujų narių, didžioji dalis minėtų darbininkų jau buvo Didžiojoje Britanijoje. Prieš ES plėtrą euroskaitikiai nusi-teikusiuose Didžiosios Britanijos laikraščiuose pasirodė nemažai pavojaus keliančių straipsnių, kuriuose prognozuota, jog valstybė užtvindys naujokų darbininkais, siekiantys pasipelninti iš valstybės socialinės apsaugos sistemos. „Mūsų vertinimai, nuo gegužės 1 d. užregist-

truotų darbininkų indėlis į Didžiosios Britanijos bendrąjį vidaus produktą viršijo 6 mln. eurų“, teigė vidaus reikalų ministerija. „Šių valstybių darbininkai augina mūsų ekonomiką ir moka sistemai, taigi palaiko mūsų ūkį“, pabrėžė vidaus reikalų ministras David Blunkett.

JAV

WASHINGTON, D.C.

Prezidento kampanijoje JAV šiais metais dalyvauja vien multimilijonieriai ir pats „neturtingiausias“ iš jų — George W. Bush. Pagal trečiadienį paskelbtą pagrindinių partijų kandidatų ir prezidento ir viceprezidento postus turto įvertinimą, dabartinis Baltųjų rūmų šeimininkas yra sutaukęs drauge su žmona apie 15 mln. dolerių. Tuo tarpu jo pagrindinis varžovas, demokratas John Kerry, drauge su žmona Teresa Heinz turi apie 1 mlrd. dolerių turta. T. Heinz — 1991 m. žuvusio aviacijos katastrofoje senatoriaus John Heinz, pomidorų pado „karaliaus“, našlė. Ji iškėjo už J. Kerry 1995 metais. Pagal įstatymus, kandidatas, stojęs į rinkimų kovą, gali išleisti šiemis tikslams ne daugiau kaip pusę šeimos santaupų. J. Kerry kol kas stengiasi nelįsti į savo kišenę. Jam užtenka lėšų, kurias surinko šalininkai — iš viso suaukota jau daugiau kaip 180 mln. dolerių. Tačiau J. Kerry ir T. Heinz įspėjo G. W. Bush šalininkus, jog jeigu prieš juos prasidės asmeniniai išpuoliai, jie panaudos savo turta atsakomajai kampanijai. G. W. Bush savo milijonus uždirbo 1998 m., pardavęs „Rangers“, Texas beisbolo komandą. Kandidato ir viceprezidentus, respublikono Richard Cheney turta siekia 50 mln. dolerių. Jo pagrindinės pajamos susijusios su didžiausia JAV naftos įrenginių gamybos bendrove „Halliburton“, kuriai jis vadovavo iki 2000 m. rugpjūčio.

GRAŽUS TU, VILNIAU

Gražus tu, Vilniau, o ryto metę,
Kai saulė šviečia ant Kryžių kalno,
Ką tavo širdis šiandieną šneka,
Kai tavo sūnus Sibiran veža?

Pasiutęs prieš sukaustė kūnus,
Sukaustė dvasią ir širdį gelia,
Ar tu tikėjai, senasis Vilniau,
Kad tau ant kaklo jau virvė neria?

Pasmaugt norėjo nuo amžių amžių
Daug iškentėjęs, dar vis kenti,
Dievo stebuklais amžiais tikėjai,
Dievo stebuklą aiškiai regi.

Keliesi, Vilniau, tarsi iš kapo
Laisvę ir meilę Dievo regi,
Vaikai tavieji vergais patapę
Grįžta karstuose, nors negyvi.

Dvasia galingi pasauliui šneka
Mes nenumirę — Dvasioj gyvi,
Ant mūsų kūnų nemunai teka
Nors sukapti, savo vaikuose liksim gyvi.

Izabelė Stončienė
1990 m.

Aukos DRAUGUI 2004

GEGUŽĖS MĖN.

42 Karvelis Kazys
40 Eriugis Vytautas
35 Cernin E
30 Valiukas Margarita, Mikaila Jurgis, Dirda Petras, Cyviene Genovaite, Ankus Aldona
28 Nourse-Vaiciulaitė Danutė
26.05 Sandargas A
25 Sulaitis Anelė, Staras Petras M., Orentas A, Namikas Elena, Liepinaitis Algis, Lapkus Domas, Klyvis G, Gričius Kazys, Gerdvilis J
20 Thomas S&I, Radavicius Ed, Leikus Stase, Jankauskas O, Imbrasas Modestas, Ignatavicius Stasys, Duoba Regina, Drevinskas Anna, Cyvas Birute, Ceras Isabella, Brazaitis F, Adomaitiene O
15 Visniauskas Vilimas, Jagiela Audrone
10 Televicius F, Sliazas Rimvydas, Sapetka H, Rutkauskas Viktoras, Reivytis Jadvyga, Lapinskas H, Laniauskas A, Kikilas L, Karuza K, Janusis A, Guzulaitis J, Grina A K, Grigalaviciute N, Gelazius Vladas, Galinis Irena, Flores I, Erlingis Stasys, Bilenas J
5 Rakita G
2 Veliuona A, Urbaitis Elena, Braziene Elvyra

BIRŽELIO MĖN.

35 Jocas Gertrude
30 Cepulis Algirdas, Kubilius Vytautas, Kvedaras Antanas, Mikeliunas Marija, Steikunas Genovaite
25 Bulgari Dalia, Gaizunas Vytautas, Giedraitienė Aniceta, Keraminas A, Krajauskas Leonas, Pauliukonis Rimantas, Rajeckas Gediminas, Ramas Ona, Rukuiza Aldona, Salciunas Juozas, Scerba Vacys, Spakevicius J, Svazas Vitalis, Tallat-Kelpsa Algis J., Vaitys Ramojus
X Zaprackas Y
\$20 Aninkevicius Brone, Darbutas A, Dargis Kazys, Diminskas Elizabeth, Giedraitis A & R, Liepinaitis A, Lizdas Algirdas, Mr. & Mrs. Kondratas, Prasauskas J, Rapsys John, Rukuiza V, Rumbaitis Mecislovas, Sasnauskas Albinas, Siaurusaitis J, Strouse Birutė, Sv Casimir Memorials
\$15 Rudis Algis, Soliunas Terese & Linas
\$10 Alminauskas Rama, Dromantas Petras, Jankus K, Jasaitis K, Joga Pranas, Kireilis Edward R, Kriaciunas A, Liutkus Aleksas, Masteika Juozas, Saukaitis S, Tamulis Vytas, Valiukenas Bronius, Vikta A, Weigand Irena
\$8 Bubeliene Linda, Petrys Ona
\$5 Aukstulis Mecys, Dzigas V, Jagela A

Prokurorai: trys parlamentarai įtariami emė kyšius

Atkelta iš 1 psl.

Seimo narius svarstant parlamente teisės aktus, susijusius su šilumos ūkiu, Gamtinių dujų įstatymo 14 straipsnio papildymo įstatymu.

A. Vidžiūnas įtariamasis įtakos Seimo narius ir savivaldybių tarnautojus Seime bei savivaldybėse svarstant teisės aktus, susijusius su šilumos ūkiu įstatymu, Gamtinių dujų įstatymo 14 straipsnio papildymo įstatymu, taip pat su UAB „Lietek“ ūkine veikla šilumos ūkio srityje Alytaus rajone bei Palangos mieste.

Anksčiau generalinis prokuroras Antanas Klimavičius Seime teigė, jog iš viso penki parlamentarai gali būti įtariami emė

kyšius pinigais iš bendrovės „Rubicon group“ vadovo Andriaus Janukonio už bendrovei palankių įstatymų priėmimą.

A. Janukoniui yra pareikšti įtarimai papirkimu. Seimas ketvirtadienį ketina sudaryti 12 asmenų komisiją, kuri turės parengti išvadą dėl prokuratūros prašymo.

Tuo tarpu kyšininkavimu įtariamasis Seimo pirmininko pavaduotojas V. Andriukaitis ketvirtadienį pareiškė atsisakęs visų parlamente užimamų pareigų ir parlamentaro neličiamybės bei teigė, jog reikalui esant, atsisakys ir Seimo nario mandato.

Tai jis paskelbė Seimo posėdyje po generalinio prokuroro

pavaduotojo Gintaro Jasaičio kalbos.

„Įtarimai kyšininkavimu man yra visiškai neįimtini“, sakė V. Andriukaitis.

Anksčiau V. Andriukaitis paprašė sustabdyti jo narystę Socialdemokratinio susivienijimo frakcijoje, tačiau frakcija pareiškė jam pasitikėjimą ir prašymo nepatenkino.

A. Vidžiūnas partijos kolegoms taip pat yra pareiškęs, jog pats prašys panaikinti jo neličiamybės, siekdamas greitesnio tyrimo.

Galutinį sprendimą priims Seimas. Leidimas patraukti įtariamus parlamentarų bus duotas, jeigu tam pritaris ne mažiau kaip 71 Seimo narys.

Seimas nustatė ES ir istorinės Lietuvos vėliavos naudojimą

Vilnius, liepos 8 d. (BNS)

Seimas ketvirtadienį priėmė naujos redakcijos įstatymą dėl Lietuvos valstybės vėliavos, kuriame įtvirtintas Europos Sąjungos ir istorinės Lietuvos vėliavos naudojimas, numatyta išduoti leidimus valstybės vėliavos gamybai.

Pasak Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto nario Algio Rimo, naujas įstatymas priimtas atsižvelgiant į tai, jog įvyko daug pokyčių nuo 1991 metais priimto įstatymo dėl valstybės vėliavos.

„Istojome į Europos Sąjungą, NATO, drauge atsirado ir naujos vėliavos“, sakė A. Rimas.

Įstatymas numato, jog ES vėliava turi būti iškelta Lietuvos pasienyje su ne ES valstybėmis. Nuo gegužės 1-osios Lietuvos sienos su Baltarusija ir Karaliaučiaus sritimi tapo išorinėmis ES sienomis.

Įstatymu taip pat pirmą kartą įteisinama istorinė Lietuvos vėliava: raudoname lauke vaizduojamas sidabrinis šarvuotas raitelis ant balto žirgo, kuris dešinėje rankoje laiko virš galvos iškeltą sidabrinį kalaviją, o prie jo peties kabo mėlynas skydas su dvigubu auksiniu kryžiumi.

Lietuvos istorinė vėliava bus keliama prie tam tikrų istorinių reikšmę turinčių objektų, pavyzdžiui, virš kietinamų atstatyti Lietuvos valdovų rūmų Vilniuje, Trakų pilies.

Įstatymu sugriežtinama valstybės vėliavos gamybos kontrolė. Trispalvės norintios gaminti įmonės turės gauti leidimus.

Vyriausybė ipareigota paruošti tam tikrus reikalavimus vėliavų spalvoms ir medžiagoms. Pagal įstatymą nustatyti didesni valstybinės vėliavos

matmenys.

Tačiau greta naujo pavyzdžio vėliavų ir toliau bus galima naudoti senąsias, jei jos atitinka techninius ir spalvinius reikalavimus.

„Žmonės ir toliau gali naudoti senąsias vėliavas, jei jos nėra suplyšusios ar išblukusios“, sakė A. Rimas.

Lietuvos teritorijoje taip pat gali būti keliama užsienio valstybių, ES, tarptautinių organizacijų, tarp jų ir NATO, prezidentų, apskritų ir savivaldybių vėliavos.

Fiziniai ir juridiniai asmenys kelti užsienio valstybių, ES, vėliavas gali savo nuožiūra, bet tokiu būdu, jog nebūtų parodyta nepagarba šioms vėliavoms.

Įstatymas draudžia vėliavų atvaizdus naudoti simboliu, kurie yra susiję su tautinės, rasinės, religinės, socialinės ar kitokios nesantikos skleidimu.

A + A

SOFIJAI KIKILIENEI

iškeliavus į Amžinybę, jos vyrui ALEKSUI ir visiems kitiems jos artimiesiems, skaudžios netekties valandoje reiškiamę gilą užuojautą ir kartu liudime.

Elzė ir Jonas Indriūnai

Kostas Žolynas su žmona Ona.

Mirė darbštus lietuvius

Vasario 2 d., Colorado valstijoje mirė Kostas Žolynas, aktyvus Čikagos ir Floridos Lietuvių Bendruomenės narys. A + A Kosto Žolyno gyvenimas, kaip ir kitų jo kartos karo iškliadytų išeivių, buvo pilnas netikėtumų, kuriuos reikėjo ryžtingai nugalėti. Gimė 1913 metų rugpjūčio 11 dieną, Žvirgzdaičių kaime, netoli Marijampolės. 1931 m. įstojo Kaune į Vytauto Didžiojo universiteto Teisės fakultetą. Per visus studijų metus dirbo advokatu ir taip pat atliko karo prievolę Karo akademijoje. Vedė Oną Smilgevičiūtę, Nepriklausomybės akto signataro Jono Smilgevičiaus sūnų dukterį. Antro pasaulinio karo metu tarnavo generolo Povilo Plechavičiaus pulkuose, buvo jo adjutantas. Vokiečiams suareštavus generolą ir prasidėjus sovietinei okupacijai, pasitraukė į Austriją ir vėliau — Vokietiją. 1948 m. emigravo į Australiją, kur eilę metų dirbo geležinkelio bendrovėje. Norėdamas būti arčiau giminių, 1959 m. emigravo į Ameriką. Turėdamas polinkį skaičiams ir sąskaitybai, Čikagoje iki pensijos Kostas dirbo lietu-

vių vadovaujame Standard Federal Savings and Loan banke, kuriame ėjo „Assitant Vice President“ pareigas. Lietuvių tarpe priklausė Korp! Neo Lithuania ir Tautininkų sąjungai. Išėjus į pensiją, persikėlė į Ormond Beach, Florida, ir ten tapo aktyviu vietinių lietuvių klubo valdybos nariu. Daugeli metų buvo pagrindinis lėšų telkėjas Prince of Peace katalikų parapijai, kuriai priklausė vietiniai lietuviai. Dalį surinktų lėšų paskirdavo vietinių lietuvių nurodytiems labdaros projektams. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, padėjo signataro Jono Smilgevičiaus šeimai, jo atminimui įsteigti stipendijų fondą Lietuvos studentams.

Susilpnėjęs sveikatai, Kostas su žmona persikėlė į Colorado valstiją netoli Denver, arčiau dukros Rutos. Kostas Žolynas visomet buvo labai darbštus, pareiškė ir optimistiškai nusiteikęs žmogus. Jo netekusi, liudi žmona Ona, sūnus prof. Algis Žolynas su žmona Arlie, dukra Rūta Ratajczyk su vyru Rick, anūakai Brian ir Nicholas bei kiti gimines ir artimieji. dk

! EUROPA GALĖTUME VAŽIUOTI „BERLINKOS“ KELIU

Atkelta iš 3 psl.

Kol kas rusai neleidžia to daryti, aiškindami, kad Lietuva turi tiesioginę sieną su Lenkija: turite savo sieną, ten ir važiuokite! Remdamasi tokiais samprotavimais, pvz., Mongolija galėtų siūlyti Rusijai važinėti į Kiniją ne per Mongoliją, bet darant kelių tukstančių kilometrų lankstą per Mandžiuriją, nes ten jau būtų tiesioginė siena...

Ar pasiseks Lietuvai pasiekti „Berlinką“? Tikėtina, kad taip. Karaliaučius apglėbusios Europos Sąjungos valstybės — Lietuva ir Lenkija su jų aukštesniu nei Rusijos gyvenimo lygiu skatins šią sritį intensyviai vystyti ekonominius ryšius su ES, o tai be gerų transporto ryšių sunkiai įgyvendinama.

Taigi ir „Berlinka“ turės išnirti iš tirštų Rytprūsų miglų, ir tapti intensyvia europine magistrale. Tuo labiau, kad po keleto metų, greičiausiai išsispres į Rusijos vizų režimo su Europos šalimis problema.

KORTELES
SKAMBINIMUI
LIETUVŲ NUSIPIRKITE
„DRAUGĖ“

Eastern
EUROPE
Illinois

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747
Stephen M. Oksas, President

Patarnaujame Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

JAVNIMO TEATRO GRUPĖ iš Lietuvos nuosirdžiai dėkoja Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos kunigui Rimvydui Adomavičiui, „Seklyties“ vadovybei bei seselėms kazimierietėms, už rūpestį apgyvendinant viešnagės Čikagoje metu. Ketvirtadienį jaunimas išsivežė į tėvynę pačius geriausius išpučius apie Ameriką ir išeivijos lietuvių.

ČIKAGOS DERMATOLOGŲ draugija praneša, kad ši šeštadienį, liepos 10 d., nuo 12 v.p.p. iki 4:30 v.p.p. North Avenue Beach vyks neapmokamas odos vėžio patikrinimas. Atvyks gausus būrys dermatologų, kurie atliks odos apžiūrėjimą.

LIEPOS 11 D., SEKMADIENI, po šv. Mišių LB moterys visus kviečia blynų pusryčiams į Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapiją, Brighton Parke.

ČIKAGOS LIETUVIŲ pensininkų sąjungos gegužinė įvyks liepos 11 d., sekmadienį, 12 v.p.p. Šaulių namuose, 2417 W. 43 gatvė. Gros A. Barniškis, bus skausmas maisto, veiks baras. Kviečiame visus, pagyvenusius ir jaunus, gausiai dalyvauti ir linksmai praleisti sekmadienio popietę.

LIEPOS 11 D., SEKMADIENI, Karaičių „Gintaro“ vasarvietėje (Union Pier, Michigan) įvyks gen. Daukanto Jūrų šaulių kuopos Jūros dienos paminėjimas. Programoje: 11 v.r. šv. Mišios; 12 v.p.p. – veliavų pakėlimas ir oficialioji dalis; 1 v.p.p. vandens sportas ir šašlykų kepimas. Laikas nurodytas Čikagos laikui. Kviečiame visus narius ir jų svečius dalyvauti. Šauliai dėvi vasaros uniformą. Dėl informacijos ir transportacijos skambinti tel.: 773-523-7205, arba 773-376-6256.

NAUJAI IŠRINKTAS IR įšventintas Lietuvos liuteronų bažnyčios vyskupas Mindaugas Sa-

butis liepos 11 d. lankysis Zions liuteronų liuteronų bažnyčioje. Bendrose su „Teviškės“ parapija lietuviškose pamaldose, kurios įvyks 11 v.r., vyskupas sakys pamokslą. Pamaldų metu giedos solistė Gitana Žviliūtė. Po iškilmingų pamaldų visi svečiai kviečiami pasivaistinti parapijos salėje.

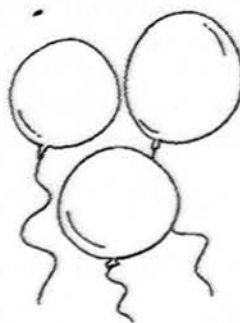
DĖMESIO! JŲ GALITE IŠLOŠTI 5,000 dol! Tik 300 bilietai parduodami. Kiekvieno kaina – 100 dol. 2, 3, 4, 5 ir 6 vieta laimėtojai gaus po 1,000 dol. Loterija vyks gegužinėje, kurią kviečia seselės kazimierietės, liepos 11 d., 2601 West Marquette Road, Čikagoje, nuo 11 v.r. iki 4 v.p.p. Gegužinėje jūs galėsite skaniai pavalgyti, paklausyti muzikos, pažaisti Bingo. Atvykite aplankyti seselių ir pasilinksinti, įėjimas į šventę nemokamas, o automobilius galima bus statyti prie Maria aukštesniosios mokyklos. Dėl informacijos skambinkite seselai Grace Ann, tel. 773-776-1324.

ATIDUODAMI VISI, MAŽDAUG dviejų metų laikotarpio, „US News & World Report“, „Pensininko“ ir „Time“ žurnalai. Tel. 708-403-4592, Orland Park.

ČIKAGOS SKAUTAI STOVYKLAUS nuo liepos 14 d. iki liepos 24 d., Rako stovyklavietėje, Custer, MI. Kviečiame Čikagos ir apylinkių skautiją apsilankyti didįjį savaitgalį, liepos 16 – 17 d. – pailsėti ir pabendrauti. Laužas liepsnos šeštadienį, o sekmadienį vyks Klaipėdos dienos apeigos ežero pakrantėje. Šių metų stovyklos vardas „Žalgiris“. Užsiregistravę važiuoti autobusu turi atvykti trečiadienį, liepos 14 d. į Pasaulio lietuvių centrą. Autobusas išvyksta 7:30 v.r. Važiuojantys dėvi skautų darbo uniformas. Dėl smulkesnės informacijos kreiptis į Loreta Juciene, tel. 708-478-8063.

Dėmesio! Kviečiame į „Draugo“ gegužinę!

Kasmet į „Draugo“ gegužinę, organizuojamą Tėvų marijonų sodelyje, susirenka daugybė žmonių. Vienus vilioja pasimatyti su senais draugais ir pažįstamais, kitus – išlošti vertingą prizą loterijoje, trečius – pasiklausyti muzikos, pasižioti ar kokių suvenyrų namams išgity. Vakarai „Draugo“ gegužinės niekada nelieka be dėmesio. Jau keletą metų iš eilės šventėje juos pasitinka linksmieji juokdariai, vyksta įvairiausi konkursai, varžybos, jodinėjimas poniais ir prizų lošimai. Tad nepamirškime ir šiais metais apsilankyti nuostabioje vasaros gegužinėje, kuri vyks RUGPJŪČIO 1 D., SEKMADIENI. Laukiame visų!

SKELBIMAI • SKELBIMAI • SKELBIMAI • SKELBIMAI

• Amerikos lietuvių radijas, vad. Anatolijus Šlutas – kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632.

sekmadienį, liepos 25 d.
Nek Pr. Marijos Seserų
vienuolyno sodyboje
PUTNAM, Connecticut

METINIS PIKNIKAS

Lietuvių Susitikimo Šventė

11:00 Koncelebruotos Šv. MIŠIOS

- Pagrindinis celebrantas:

Kunigas Vytautas Gedvainis,

Vienuolyno kapelionas

12:00 VAIŠĖS, užsiėmimai

3:00 Neringos stovyklautojų PROGRAMA

- Vėliavų nuleidimas

4:00 Didžiųjų dovanų TRAUKIMAS

4:30 MALDOS VALANDĖLĖ koplyčioje

Atvykite pabendrauti ir pasidžiaugti - pasikvieskite ir savo draugus!

Jam nebuvo lemta dalyvauti XII tautinių šokių šventėje

Vieną dieną (prieš keletą savaitių), skambtelėjus telefonui, pasigirdo pažįstamas „trečiabangio“ balsas: „Sakyk, ar tu, ko gero, nepažįsti lietuvių kilmės amerikiečio, kuris garsino lietuvių liaudies meną, o ypač tautinius šokius?“

— Ar tik ne Beliajų turite galvoje? — paklausiau.

— Taip, taip. Tik negalėjau prisiminti jo pavardės. Sakyk, gal jis atvykęs į Čikagą ir dalyvaus artėjančioje šokių šventėje?

— Jis tikrai neatvyks ir nedalyvaus. Ir tai todėl, kad jo nebėra gyvųjų tarpe. Jis mirė 1994 m. rugsėjo 20 d., Denver, Colorado.

Mano pažįstamas apgailėstavo aš V. F. Beliajaus mirtį. Ir man buvo gaila.

Vytautas Beliajus gimė 1923 m. rugsėjo 3 d. Pakumpio kaime, Prienų valsčiuje, Marijampolės apskrityje. 1923 m. atvykęs į JAV, apsigyveno anksčiau atvykusių tautinių namuose, Čikagos šiaurinėje dalyje. Atvykusios tuomet, kuomet Lietuva dar buvo „tamsi ir juo-

da“, save jau laikė amerikankomis. Jos gimnaziui piršo Finadar vardą. Girdi, su Vytauto vardu toli nenuvažiuosi. Viena cionykštė Vytauto pusseserė primygtinai siūlė naują pavardę. Siūlė pasivadinti Walter Billion. Tačiau Vytautui šiaip taip pavyko atsakyti „turtinai“ skambančios pavardės. Jis pasiliko Lietuvos dokumentuose įrašytą Vytauto vardą ir Beliajaus pavardę. Visgi jam „prilipo“ tautinių įkalbamas Finadar vardas. Vėliau Vytautas Finadar vardą laikė savo antruoju vardu.

Vytautas F. Beliajus, sulaukęs 17 metų amžiaus, „ištruko“ iš tautinių rankų. Savarankiškai gyvendamas, dirbo, mokėsi ir rimtai domėjosi tautiniais šokiais. Nesitenkindamas vien lietuviškais, pradėjo įdomintis ir kitų tautybių šokiais. Turėdamas laisvesnio laiko, lankydavosi kitataučių renginiuose, kur susipažindavo su kitų tautybių papročiais, muzika ir šokiais. Tokiu būdu plėtėsi Vytauto akiratis. Pamažu jis tapo tautinių šokių žinovu ir mokytoju.

Artėjant 1933 metams, Čikagos lietuviai panūdavo pasirodyti rengiamoje Pasaulinėje parodoje. „Margučio“ vedėjo Antano Vanagačio ir jo bendradarbių pastangomis, šios parodos „Lietuvių dienoje“ simfoninis orkestras pirmą kartą Amerikoje atliko lietuvių kompozitorių simfoninės muzikos kūrinius. Vytautui teko pareiga suorganizuoti lietuvių šokių grupę. Mūsų tautiečiams patiko, o jauniems šokėjams pakilo upas. Tokiu būdu susidarė pirmoji pastovi lietuvių tautinių šokių grupė. Kiek vėliau V. F. Beliajus ir jo bendraminčiai įsteigė Lietuvių jaunimo draugiją. Šios draugijos nariai puoselėjo lietuvių šoko, dainavo, sportavo ir t.t.

V. F. Beliajaus darbuote susidomėjo amerikiečiai. „Chicago Park District“ kvietimu, jis tapo įvairių tautų šokių instruktoriumi. Tačiau lietuviškumui visuomet skirdavo pirmą vietą. Jo dėka buvo populiariami lietuvių papročiai. Pavyzdžiui, keletą kartų Čikagos miesto parkuose buvo surengti Joninių vakarai.

Irena Juozitytė ir Vytautas Beliajus 1938 m. vasario 26 d. šoka „Naujienų“ renginyje Čikagoje.

Beje, vienas tos grupės narių, tai yra Frank Zapolis ir šiandien „serga“ išsenėjusia lietuvių tautinių šokių „liga“.

Prasidėjus II Pasauliniam karui, dauguma jaunųjų buvo pašaukti karinės prievolės atlikimui. Tuo metu pairo Lietuvių jaunimo draugijos, o taip pat ir šokių grupės veikimas. V. F. Beliajui prireikė persikelti į Fairhope, Alabama, ir tapti tenykštės mokyklos mokytoju.

Ryšiai su čikagiečiais nenutruko. Jie buvo palaikomi laisvais. V. F. Beliajus, pritrūkęs laiko, pradėjo siuntinėti bendralius. Taip gimė 4 puslapių laikraštėlis „Viltis“, kuris ilgainiui išsivystė į stamboką, gausiai iliustruotą 40 puslapių folkloro ir tautinių šokių žurnalą. Beveik kiekvienoje anglų kalba leidžiamo žurnalo laidoje rasdavo vietos lietuvių liaudies meno, muzikos, šokių, tautinių papročių bei lietuvių siekių aprašymai. Pavyzdžiui, „Vilties“ žurnalo 1972 metų spalio lapkričio laidoje buvo Čikagoje surengta lietuvių tautinių šokių šventė. Abu žurnalo puslapius puošė šokių šventės foto nuotraukos.

V. F. Beliajus kasmet lankydavo JAV ir užsienio valstybių universitetus ir jaunimą mokydavo šokti tautinius šokius. Tiesiog nuostabu: ameri-

kietiai, kanadiečiai, meksikiečiai ir net japonai, pasirėdę lietuvių tautiniais drabužiais, šoko „Suktinį“, „Kalvelį“ ir kitus mūsų šokius. Neveltui V. F. Beliajus buvo vadinamas „Mr. Folk Dance“.

Ak, negalima pamiršti V. F. Beliajaus išleistų knygų ir plokštelių. Vilniuje išleista lietuvių pavardžių žodyne prirašyta „devynios galybės“ visokių pavardžių. Tačiau Beliajaus nėra. Gal gi Lietuvoje išnyko Beliajų pavardė? Regis, kad ir JAV nebeliko nei vieno Beliajaus. Tačiau Vytautas, kuriam buvo pirštis įpirštas svietimas Finadar vardas, kad ir persikėlęs į anapus, tebėra gyvas mūsų atmintyje. Lietuvių išeivija gali drąsiai didžiuotis V. F. Beliajaus „Ašarų pakalnėje“ atliktais darbais.

Tenka pasakyti, jog Beliajus yra retokai lietuviuose užtikama pavardė. Vilniuje išleista lietuvių pavardžių žodyne prirašyta „devynios galybės“ visokių pavardžių. Tačiau Beliajaus nėra. Gal gi Lietuvoje išnyko Beliajų pavardė? Regis, kad ir JAV nebeliko nei vieno Beliajaus. Tačiau Vytautas, kuriam buvo pirštis įpirštas svietimas Finadar vardas, kad ir persikėlęs į anapus, tebėra gyvas mūsų atmintyje. Lietuvių išeivija gali drąsiai didžiuotis V. F. Beliajaus „Ašarų pakalnėje“ atliktais darbais.

(Naudotasi Lituanistikos tyrimo ir studijų centro archyvuose saugoma medžiaga)

Petras Petrutis

Spaudos apžvalga

Kultūros barai

Tai kultūros ir meno mėnesinis žurnalas, einantis nuo 1965 m. Šiame numeryje: Rūpesčiai ir lūkesčiai Edvardo Gudavičiaus straipsnyje „Petro Kurlio kryžkelė“; Andriaus Bielskio neasmeniško pokalbio „Politikos kultūra ir visuomenė“ komentaras pavadinimu „Ar būtų įmanoma išsiversti be „Vakarų“ sąvokos?“

Rubrikoje „Kūryba ir kūrėjai“ svarstymai apie Rytų ir Vakarų Europą josios centre; autorinis teatras ir jo pokyčiai, tapyba išsivėpusio postmodernizmo eroje; „jaunosios muzikos“ tinklai ir apie tai, kaip Druskininkai nužudys savo festivalį.

„Laikai ir žmonės“: Riman-tas Morkvėnas rašo apie pirmąjį Pabaltijo šalių vadovų vizitą Briuselyje ir NATO. „Retrospektyvoje“ Jurgos Miknytės-Vygontienės straipsnis „Lietuvių visuomenės kritika ir kritikai. XIX a. pabaiga–XX a. pradžia“. Na, o skiltyje „Visai nejuokingi skaitiniai“ Lietuvos šalies žmonių padavimai – pirmasis lietuviš-

KULTŪROS BARAI 2004

kas Eurosaubo filmas „Dirbtinis intelektas“.

„Draugo“ knygynėlyje

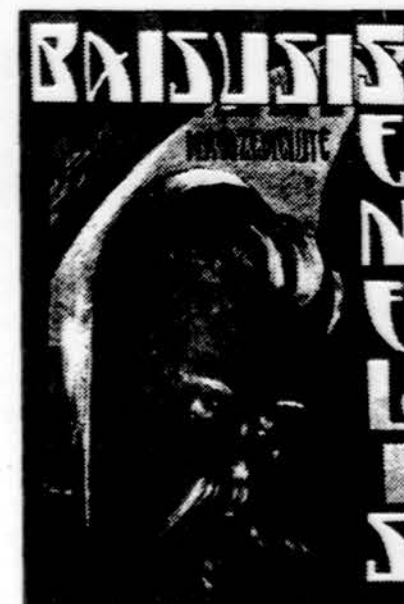
Marija Rodzevičiūtė

BAISUSIS SENELIS

Rodzevičiūtė Marija gimė 1863 m. sulenkėjusioje Lietuvos dalyje, netoli Gardino, smulkių bajorų šeimoje. Tėvai, už dalyvavimą 1863 m. sukilime, buvo ištremti į Sibirą. Auginta grafiens K. Skirmantienės, mokėsi Varšuvoje, o vėliau Pagirėje, vienuolyne. Mirė 1944 m. netoli Varšuvos.

Rašyti Rodzevičiūtė pradėjo 1884 m. Vienas vėliausių jos veikalų „Miško žmonės“ (1920 m.) laikomas gražiausiu, po A. Mickevičiaus „Pono Tado“ lietuviško miško vaizdavimu. Rašė lenkiškai. Pasirašinėjo lietuvišku „žmogus“ slapyvardžiu. Jos raštų vertimai į lietuvių kalbą pradėti spausdinti 1890 m.: „Dievaitis“, 1891 m. ir 1908 m. „Žemės dulkės“. Šios knygos, beje, yra išleistos ir išeivijoje.

„Baisusis senelis“ veikalo pagrindinis veikėjas studentas Jeronimas Baltapetris, kilęs iš senosios Lietuvos žemių, Mozyrijos krašto. Veikalą sudaro pasakoji-

mai, tik kai kur perpinti aprašymu. Iš jo dvelkia giedrumas, žmonių meilė, taurumas.

Knygos kaina 4 dol. Norintieji įsigyti šią ar kitas knygas, skambinkite į „Draugo“ knygynėlį, tel. 773-585-9500.

Rugpjūčio 19–22 d. Čikagoje vyks ALRK Moterų sąjungos 90-ies metų jubiliejus ir 49 suvažiavimas. Ruošos komisiją sudaro (iš kairės): Evelyn Ožellienė ir Sabina R. Henson – pirmininkės; Angela Leščinskienė, Angela K. Lawler; sėdi: Mary Anna Gerčius, Eva Paulauskienė. Trūksta: Donna Žilis, Bernice Nedzveckas ir Mary Kinčius.